

(อม.๒๙)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓/๒๕๕๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๕๕/๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

อัยการสูงสุด

โจทก์

ระหว่าง

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ที่ ๑ ร้อยโท สุขาย เขาวัดิชฐ ที่ ๒
นายวิโรจน์ นวลแข ที่ ๓ นายมัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา ที่ ๔
นายพงศธร สิริโยธิน ที่ ๕ นายนรินทร์ ดรุษย์ธร ที่ ๖
นางนงนุช เทียนไพฑูรย์ ที่ ๗ นายโสมนัส หรือธรรณพ ชูติมา ที่ ๘
นายสุวิทย์ อุดมทรัพย์ ที่ ๙ นายวันชัย ธนิตติราภรณ์ ที่ ๑๐
นายบุญเลิศ ศรีเจริญ ที่ ๑๑ นายไพโรจน์ รัตนะโสภา ที่ ๑๒
นายประพันธ์พงศ์ ปราโมทย์กุล ที่ ๑๓ นางสาวกุลวดี สุวรรณวงศ์ ที่ ๑๔
นางสุวรรรัตน์ ธรรมรัตน์พคุณ ที่ ๑๕ นายประวิทย์ อติโต ที่ ๑๖
นางศิริวรรณ ชินอิสระยศ ที่ ๑๗ บริษัท อาร์เค โปรเฟสชั่นแนล จำกัด ที่ ๑๘
บริษัท โกลเด้น เทคโนโลยี อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด ที่ ๑๙
บริษัท กฤษดามหานคร จำกัด (มหาชน) ที่ ๒๐
บริษัท โบนัส บอร์น จำกัด ที่ ๒๑
บริษัท แกรนด์ คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด ที่ ๒๒
นายสุบิน แสงสุวรรณเมฆา ที่ ๒๓ นายบัญชา ยินดี ที่ ๒๔
นายวิชัย กฤษดาธารานนท์ ที่ ๒๕ นายรัชฎา กฤษดาธารานนท์ ที่ ๒๖
นายไมตรี เหลืองนิมิตรมาศ ที่ ๒๗

จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ยักยอก ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงาน
ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ความผิดต่อพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้เสียหายเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นรัฐวิสาหกิจโดยกระทรวงการคลัง และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นจำนวนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของทุนทั้งหมด เป็นองค์การหรือหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ และเป็นธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อมอเตอร์รถจักรยานยนต์ จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล ควบคุมตรวจสอบธนาคารผู้เสียหาย จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ เป็นพนักงานของธนาคารผู้เสียหาย มีหน้าที่จัดการ ดูแล ครอบครองทรัพย์สินของธนาคารผู้เสียหายและรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารผู้เสียหาย โดยจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นกรรมการในคณะกรรมการธนาคารผู้เสียหาย และได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหาร มีจำเลยที่ ๒ เป็นประธานกรรมการบริหาร และจำเลยที่ ๓ เป็นกรรมการผู้จัดการอีกตำแหน่งหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งปวงตลอดจนบังคับบัญชาพนักงานธนาคารผู้เสียหาย จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๒ ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการธนาคารผู้เสียหายให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสินเชื่อ มีจำเลยที่ ๕ เป็นประธานคณะกรรมการสินเชื่อ จำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ ได้รับแต่งตั้งจากจำเลยที่ ๓ ให้ทำหน้าที่รับผิดชอบลูกค้าสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ตั้งแต่เริ่มเป็นลูกค้าจนชำระหนี้เสร็จสิ้น จำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ ต่างเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดที่มีจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทน จำเลยที่ ๒๐ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัดที่มีจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๑๙ ที่ ๒๑

และที่ ๒๒ ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดและเป็นบริษัทในเครือของจำเลยที่ ๒๐ โดยมีจำเลยที่ ๒๕ เป็นผู้บริหารกลุ่มบริษัทในเครือจำเลยที่ ๒๐ ทั้งหมด จำเลยที่ ๒๐ มีผลการดำเนินการและฐานะทางการเงินประสบผลขาดทุนมาโดยตลอดและอยู่ในเกณฑ์อาจถูกเพิกถอนจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ โดยการเพิ่มทุน ลดทุน ซึ่งจำเลยที่ ๒๐ ต้องรวบรวมหุ้นทั้งหมดให้ได้สัดส่วนสามในสี่ของหุ้นทั้งหมดเพื่อใช้ลงคะแนนในที่ประชุมผู้ถือหุ้นจำเลยที่ ๒๐ จึงต้องขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อนำมาใช้ในการขอซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนจากสถาบันการเงินหลายแห่ง รวมทั้งธนาคารผู้เสียหายด้วย แต่จำเลยที่ ๒๐ ไม่อยู่ในฐานะที่จะขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ จึงต้องให้กลุ่มบริษัทในเครือดำเนินการแทน ดังนั้น เมื่อระหว่างวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๖ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๗ เวลากลางวันติดต่อกัน จำเลยทั้งสี่สืบเจตได้ร่วมกันกระทำความผิด โดยแบ่งหน้าที่กันทำ โดยจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตและมิชอบ เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์ของตนเองและผู้อื่น โดยสั่งการผ่านไปทางจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ให้อนุมัติสินเชื่อตามโครงการที่จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ เสนอ แล้วจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ ซึ่งเป็นพนักงานของธนาคารผู้เสียหายอันเป็นอาชีพที่ไว้วางใจของประชาชนได้ครอบครองทรัพย์สินและรับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของธนาคารผู้เสียหายร่วมกันเบียดบังยกเอาเงินของธนาคารผู้เสียหายเป็นของตนและจำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ด้วยการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ โดยทุจริตและมิชอบ โดยการกระทำความผิดหน้าที่ ละเว้น ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ระเบียบ กฎหมาย และหลักเกณฑ์ทั่วไปของธนาคารพาณิชย์พึงปฏิบัติ และจำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกันและสนับสนุนจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๗ กระทำความผิดด้วยการเสนอโครงการเพื่อขอสินเชื่อโดยทุจริตและมิชอบ และเมื่อได้รับอนุมัติแล้วได้นำเงินไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องโดยทุจริต เป็นเหตุให้ธนาคารผู้เสียหาย ผู้ถือหุ้น และประชาชนผู้ฝากเงินได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๑๐,๐๕๔,๔๖๗,๔๘๐ บาท โดยมีรายละเอียดของการกระทำคือ

เมื่อระหว่างวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๖ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ เวลากลางวันติดต่อกัน จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกันอนุมัติสินเชื่อ ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่จำเลยที่ ๑๘ โดยจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในฐานะผู้แทนของจำเลยที่ ๑๘ และในฐานะส่วนตัวเพื่อนำเงินไปซื้อที่ดิน โดยไม่มีการวิเคราะห์ถึงฐานะทางการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้

วัตถุประสงค์ของการใช้สินเชื่อ แหล่งเงินทุนที่จะชำระหนี้ และไม่ควบคุมติดตามดูแลสินเชื่อหลังการอนุมัติ โดยใกล้ชิด รวมทั้งไม่เรียกหลักประกันให้ค้ำหนี้ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของธนาคารผู้เสียหาย มิให้เสียหายตามกระบวนการมาตรฐาน ระเบียบ คำสั่ง และนโยบายสินเชื่อที่ธนาคารผู้เสียหาย ธนาคารแห่งประเทศไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด เมื่อได้รับสินเชื่อแล้ว จำเลยที่ ๑๘ ไม่นำเงิน ไปซื้อที่ดินตามที่ขออนุมัติ กลับโอนให้จำเลยที่ ๒๑ ที่ ๒๕ และพวกพ้อง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน โดยทุจริต เป็นเหตุให้ธนาคารผู้เสียหายได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

เมื่อระหว่างวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เวลากลางวันติดต่อกัน จำเลยที่ ๑ สั่งการให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ อนุมัติสินเชื่อตามที่จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ เสนอ แล้วจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกันอนุมัติสินเชื่อ ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็นวงเงิน ปลดภาระหนี้ (Refinance) จากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ๘,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซื้อที่ดิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พัฒนาสาธารณูปโภค ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่จำเลยที่ ๑๙ โดยจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในฐานะผู้แทนของจำเลยที่ ๑๙ และในฐานะส่วนตัว โดยไม่มีการวิเคราะห์ถึงฐานะทางการเงิน และความสามารถในการชำระหนี้ ความเป็นไปได้ และวัตถุประสงค์ของโครงการ แหล่งเงินทุนที่จะชำระหนี้คั้น ไม่ตรวจสอบยอดหนี้ที่แท้จริงที่จำเลยที่ ๑๙ มีอยู่กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ซึ่งหากตรวจสอบแล้ว ก็สามารถทราบได้ว่า จำเลยที่ ๑๙ มีหนี้ที่ต้องชำระให้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพียง ๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งไม่ตรวจสอบและประเมินที่ดิน ซึ่งใช้เป็นหลักประกันตามระเบียบของธนาคาร ผู้เสียหาย เป็นเหตุให้มีการรับรองราคาประเมินที่ดินหลักประกันสูงถึง ๑๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ความจริงแล้วราคาที่ดินหลักประกันมีมูลค่าที่แท้จริง ๔,๖๐๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ธนาคารผู้เสียหายได้จ่ายเงิน ตามวงเงินสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ เป็นเงินชำระหนี้ให้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ๘,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่าซื้อที่ดิน ๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท แล้วจำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ นำเงินไปชำระหนี้ ให้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือจำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ นำไปซื้อหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ คั้นจากสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยแบ่งหน้าที่ให้จำเลยที่ ๒๑ นำเงิน ๑,๐๑๐,๕๓๖,๐๐๐ บาท ไปวางมัดจำและชำระค่าหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ให้ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และนำไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตนกับพวกพ้อง เป็นเหตุให้ธนาคารผู้เสียหาย ได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๘,๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท

เมื่อระหว่างวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ เวลากลางวันติดต่อกัน จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ที่ธนาคารผู้เสียหายถือครองอยู่ ๑๑๘,๕๗๓,๕๓๘ หุ้น ในราคาหุ้นละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ให้เครดิตการชำระเงินค่าหุ้นภายใน ๔ เดือน โดยไม่มีหลักทรัพย์เป็นประกัน จึงเป็นการขายหุ้นในลักษณะการให้สินเชื่อตามระเบียบ คำสั่ง และนโยบายสินเชื่อของธนาคารผู้เสียหาย โดยไม่มีการวิเคราะห์ฐานะและความสามารถในการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๒๒ ทั้งเป็นการขัดกับวิธีปฏิบัติปกติในเรื่องการขายหุ้นที่ต้องชำระราคาค่าหุ้นทันทีที่ซื้อขาย รวมทั้งสถาบันการเงินอื่นที่ถือครองหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ในช่วงนั้นขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ แก่ผู้ซื้อหุ้น ซึ่งเป็นบริษัทในเครือจำเลยที่ ๒๐ ก็ได้รับชำระค่าหุ้นทันทีที่ซื้อขายทั้งหมด นอกจากนั้นจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ มอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ โดยจำเลยที่ ๒๗ ในฐานะผู้แทนของจำเลยที่ ๒๒ และในฐานะส่วนตัวใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒๐ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายเนื่องจากธนาคารผู้เสียหายยังมิได้รับชำระเงินค่าหุ้น ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท เหตุทั้งหมดเกิดที่แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา และแขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เกี่ยวพันกัน จำเลยที่ ๑ เป็นบุคคลเดียวกับจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๐, อม. ๑๐/๒๕๕๒ และจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๙/๒๕๕๑ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒, ๑๕๗, ๓๕๒, ๓๕๓ และ ๓๕๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔, ๘ และ ๑๑ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๐๗, ๓๐๘, ๓๑๑, ๓๑๓ และ ๓๑๕ นับโทษจำเลยที่ ๑ คดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๐, อม. ๑๐/๒๕๕๒ และจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๙/๒๕๕๑ ของศาลนี้ และให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกันคืนหรือใช้เงิน ๑๐,๐๕๔,๔๖๗,๔๘๐ บาท ให้แก่ธนาคารผู้เสียหาย

จำเลยที่ ๑ หลบหนี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับ และมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว

จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๗ ให้การปฏิเสธ

ทางใต้สวนพยานหลักฐานจากการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการตรวจสอบใต้สวนของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.)

ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ธนาคารผู้เสียหายเป็นบริษัทจำกัด ต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตให้ทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นกองทุนหนึ่งในธนาคารแห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้มีความมั่นคง และเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยกองทุนตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่เกินกว่าร้อยละ ๕๐ มีคณะกรรมการธนาคาร มีอำนาจในการบริหารงานเพื่อประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับของธนาคาร และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น คณะกรรมการธนาคารผู้เสียหายได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ (๕๙๙) เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๖ แต่งตั้งจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ นายชัยณรงค์ อินทรมิทรัพย์ และ นายอดุลย์ สวานายน เป็นคณะกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุมัติสินเชื่อทุกประเภท ที่มีวงเงินเกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมีมติในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ (๕๖๘/๒) เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งจำเลยที่ ๓ เป็นผู้จัดการใหญ่ มีผลตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๔ มีหน้าที่ควบคุม ดูแลและบังคับบัญชาสายงานภายในของธนาคารผู้เสียหาย รวมทั้งฝ่ายธุรกิจตลาดทุน สายงานธุรกิจต่างประเทศและตลาดการเงิน สายงานสินเชื่อภาคเหนือและนครหลวงตะวันตก และตามสัญญาว่าจ้างลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เอกสารหมายเลข จ. ๓๖๘ หน้า ๔๖ ถึง ๕๐ จำเลยที่ ๓ ได้มีคำสั่งที่ ๖. ๓๕๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่งตั้งจำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๒ และ นายดุสิต เต็งนิยม เป็นคณะกรรมการสินเชื่อ โดยมีจำเลยที่ ๕ เป็นประธานกรรมการ นายดุสิต เป็นรองประธานกรรมการ และ นายศักดิ์ เฉียบแหลม เป็นเลขานุการ มีหน้าที่อนุมัติสินเชื่อภายในวงเงิน ที่ธนาคารกำหนด กลั่นกรองการเสนอขออนุมัติสินเชื่อหรือปรับปรุงหนี้ต่อคณะกรรมการบริหาร ตามคำสั่งเอกสารหมายเลข จ.๔๒๐ หน้า ๑๔ ถึง ๑๕ ซึ่งตามคำสั่งที่ ๖. ๑๕๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๖ ให้คณะกรรมการสินเชื่อมีอำนาจอนุมัติวงเงินสินเชื่อไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามคำสั่งเอกสารหมายเลข จ. ๓๖๘ หน้า ๑๑๖ ถึง ๑๔๕ จำเลยที่ ๑๒ นอกจากได้รับแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการสินเชื่อแล้ว ยังดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการอาวุโส ผู้บริหารสายงานสินเชื่อภาคเหนือ

และนครหลวงตะวันตก ในสายงานดังกล่าวประกอบด้วยกลุ่มงานฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์สินเชื่อก่อสร้าง และพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีจำเลยที่ ๑๖ เป็นผู้อำนวยการฝ่าย จำเลยที่ ๑๕ เป็นรองผู้อำนวยการฝ่าย และจำเลยที่ ๑๓ เป็นหัวหน้าส่วน ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารงานธุรกิจสัมพันธ์ กับกลุ่มงานฝ่ายวิเคราะห์สินเชื่อก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีจำเลยที่ ๑๗ เป็นผู้อำนวยการฝ่าย จำเลยที่ ๑๔ เป็นรองผู้อำนวยการฝ่าย

คณะกรรมการธนาคารผู้เสียหายได้กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการอำนวยสินเชื่อให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ คือ คำสั่งที่ ธ.๒๒๒/๒๕๔๕ เรื่อง นโยบายสินเชื่อ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ เอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๖๖ ถึง ๑๑๕ คำสั่งที่ ธ. ๑๕๓/๒๕๔๖ เรื่อง อำนาจในการอนุมัติสินเชื่อและปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๖ เอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๑๑๖ ถึง ๑๔๕ คำสั่งที่ ธ.(ว) ๑๓/๒๕๔๕ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคู่มือและระเบียบงาน (ฉบับที่ ๒๗๖) ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ เกี่ยวกับเรื่องวิธีการประเมินราคาหลักทรัพย์เอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๒๙๔ ถึง ๓๔๒ หนังสือที่ น.(ว) (สนร.) ๗๓๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๕ เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียม เอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๒๐๖ ถึง ๒๒๒ นอกจากนี้ยังมีมติของคณะกรรมการธนาคารผู้เสียหาย ในการประชุมครั้งที่ ๒๙/๒๕๔๖ (๕๐๘) ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ กำหนดให้มีการติดตามดูแล ลูกค้ายรายใหญ่ที่เป็น Project Finance ตามเอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๓๕๗ ถึง ๓๖๐ และต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การให้สินเชื่อในลักษณะที่สังเกตเห็นได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๒ เอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๒๒๓ ถึง ๒๒๕ หนังสือที่ ธปท.สนส. (๓๑) ว. ๒๗๗๐/๒๕๔๕ เรื่อง โครงสร้างคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๕ เอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๒๒๖ ถึง ๒๔๐ และหนังสือของสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี เรื่อง การปล่อยกู้ของธนาคารของรัฐให้แก่ผู้ประกอบการที่มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) โดยอ้างถึงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๖ เอกสารหมาย จ. ๓๖๘ หน้า ๒๙๐ ถึง ๒๙๓

จำเลยที่ ๒๐ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มี นางปรานอม แสงสุวรรณเมฆา นายธเนศวร์ สิงคาลวณิช และจำเลยที่ ๒๖ เป็นกรรมการ ฐานะการเงินของบริษัท ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ มีผลขาดทุนสะสม ๖,๓๘๓,๕๓๒,๗๘๐ บาท ๗,๗๐๐,๒๒๒,๔๕๒ บาท

และ ๖,๘๐๒,๙๗๑,๑๕๑ บาท ตามลำดับ ตามเอกสารหมายเลข ศ.๙ โดยมีบริษัทที่เกี่ยวข้องในส่วนกรรมการ และหรือผู้ถือหุ้นกับจำเลยที่ ๒๐ คือ จำเลยที่ ๑๘ จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ทุนเริ่มจดทะเบียน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบกิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ซื้อขาย จัดสรร รวมถึงธุรกิจด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับที่ดิน ขณะเกิดเหตุมีจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เป็นกรรมการ เคยเป็นหนี้ NPL กับสถาบันการเงิน ภายหลังมีการปรับโครงสร้างหนี้แล้วเมื่อปี ๒๕๔๒ ผลการดำเนินงานปี ๒๕๔๖ ปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๔ มีผลขาดทุนสะสม ๒๓๗,๖๗๔,๔๕๖.๐๖ บาท ๒๐๗,๘๕๑,๔๓๒.๘๗ บาท และ ๒๐๖,๘๘๖,๕๔๙.๗๖ บาท ตามลำดับ ตามเอกสารหมายเลข ศ.๔ จำเลยที่ ๑๙ จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๑ ทุนจดทะเบียน และชำระแล้ว ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เป็นกรรมการ จากงบการเงินของ จำเลยที่ ๑๙ มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานหลายปี ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๔ มีส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบ ๓,๒๐๐,๐๓๑,๙๔๑ บาท และ ๓,๑๖๑,๙๐๒,๗๘๒ บาท ตามลำดับ ตามเอกสารหมายเลข ศ.๕ จำเลยที่ ๒๒ จดทะเบียนวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๙ ทุนจดทะเบียน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทุนชำระแล้ว ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท มีผลการดำเนินงานปี ๒๕๔๖ ปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๔ ขาดทุน ๒,๔๙๙,๕๔๔ บาท ๗,๙๙๙.๒๘ บาท และ ๑๑,๒๘๓.๓๒ บาท ตามลำดับ ตามเอกสารหมายเลข ศ.๘ นอกจากนี้ยังมีบริษัททอปเปอร์แมนเนจเมนท์ จำกัด และบริษัทชะอำ ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องและมีการปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารผู้เสียหาย

จำเลยที่ ๑๘ ได้รับอนุมัติสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงินจากธนาคารผู้เสียหาย ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑๙ ได้รับอนุมัติสินเชื่อในโครงการ “กฤษดาซิติ 4000” จากธนาคารผู้เสียหาย ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และธนาคารผู้เสียหายขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ราคารวม ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท โดยมีรายละเอียดของข้อเท็จจริงที่รับฟังเป็นยุติแล้ว แต่ละกรณี ดังนี้

กรณีการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๘ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๑๘ โดยจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ กรรมการ มีหนังสือถึงธนาคารผู้เสียหายขอสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท กำหนดชำระคืน ๖ เดือน เสนอหลักประกันเป็นที่ดินรวม ๑๑ แปลง ตั้งอยู่ที่ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เนื้อที่ ๑๕๗ ไร่ และให้จำเลยที่ ๒๕ เป็นผู้ค้ำประกัน โดยขอให้พิจารณาอนุมัติเป็นกรณีเร่งด่วนตามหนังสือเรื่อง ขอสินเชื่อ เอกสารหมายเลข จ. ๓๖๔ หน้า ๘

วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๑๖ สั่งให้จำเลยที่ ๑๓ พิจารณาเรื่องดังกล่าว จำเลยที่ ๑๓ ร่วมกับจำเลยที่ ๑๔ ทำรายงานการจัดอันดับความเสี่ยงอยู่ในอันดับ ๓ ระดับความเสี่ยงพอรับได้ คณะกรรมการอนุมัติอันดับความเสี่ยงซึ่งประกอบด้วยจำเลยที่ ๑๔ ถึงที่ ๑๗ อนุมัติตามเสนอ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ร่วมกันจัดทำรายงานการขออนุมัติสินเชื่อ โดยเห็นควรขออนุมัติสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงินให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลา ๖ เดือน มีหลักประกันคือ ให้จดจำนองที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๑๕๗ ไร่ มีจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๕ เป็นผู้ค้ำประกัน เสนอผ่านจำเลยที่ ๑๖ ที่ ๑๗ และที่ ๑๒ มีความเห็นควรอนุมัติ จำเลยที่ ๑๒ และที่ ๑๖ ร่วมกันทำบันทึกเพื่อขออนุมัตินำสินเชื่อเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสินเชื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ เป็นวาระจร เนื่องจากจำเลยที่ ๑๘ ต้องการใช้เงินภายในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๕ ลงนามอนุมัติให้นำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการสินเชื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ คณะกรรมการสินเชื่อประกอบด้วยจำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๒ อนุมัติสินเชื่อตามที่จำเลยที่ ๑๘ ขอในการประชุมครั้งที่ ๓๘/๒๕๔๖ (๑๒๕) โดยให้ใช้วงเงินและเบิกจ่ายที่สาขาพระปิ่นเกล้า ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๖๔ หน้า ๑ ถึง ๗๐ ในวันเดียวกันธนาคารผู้เสียหาย สาขาพระปิ่นเกล้า จ่ายเงิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่จำเลยที่ ๑๘ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗ จำเลยที่ ๑๘ มีหนังสือถึงธนาคารผู้เสียหายขอขยายเวลาชำระเงินออกไปอีก ๓ เดือน ครบกำหนดวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ โดยจะชำระเงินต้น ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๗ และชำระส่วนที่เหลือเมื่อตัวครบกำหนด อ้างว่าที่ดินยังไม่ครบกำหนด โอนกรรมสิทธิ์ทำให้จำเลยที่ ๑๘ ยังไม่ได้รับเงิน จำเลยที่ ๑๓ และนางสาวบุษบงกช สุรางกูร ได้ทำรายงานการขออนุมัติสินเชื่อ เสนอความเห็นควรอนุมัติให้ขยายระยะเวลาวงเงินออกไปอีก ๓ เดือน นับแต่วันที่ตัวครบกำหนด ชำระขั้นต่ำ ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๗ อีก ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่ตัวครบกำหนด ให้จำเลยที่ ๑๘ แสดงเอกสารสัญญาซื้อขายที่ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลารับโอนกรรมสิทธิ์ด้วย มีจำเลยที่ ๑๓ ที่ ๑๕ และนางสาวบุษบงกชลงนามในรายงาน จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๑๖ และที่ ๑๗ ลงนามเห็นควรอนุมัติทำรายงานคณะกรรมการสินเชื่อมีมติเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๗ อนุมัติตามที่เสนอมา ต่อมาวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๗ จำเลยที่ ๑๘ มีหนังสือนำส่งเอกสารสัญญาซื้อขายที่ดินตามเงื่อนไขการขยายระยะเวลาของมติคณะกรรมการสินเชื่อ ต่อมาจำเลยที่ ๑๘ โดยจำเลยที่ ๒๓ มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ขอขยายระยะเวลาชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงินออกไปอีก ๖ เดือน จำเลยที่ ๑๓ กับที่ ๑๔ ร่วมกันจัดทำรายงานการขออนุมัติสินเชื่อเสนอความเห็นว่าการขยายระยะเวลาออกไปอีก ๖ เดือน ครบกำหนดวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ โดยทยอยชำระเป็น ๓ งวด จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๑๖ และที่ ๑๗ ลงนามเห็นควรอนุมัติทำรายงาน คณะกรรมการสินเชื่อมีมติเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ เห็นควรอนุมัติตามเสนอ ทั้งนี้ให้จำเลยที่ ๑๘ แสดงแผนการเงินที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้มีการขยายระยะเวลาออกไปอีก และนำเสนอคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาต่อไป แต่จำเลยที่ ๑๘ ไม่ได้เสนอแผนการเงิน และไม่มีการขยายระยะเวลาชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงิน วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๑๘ โดยจำเลยที่ ๒๓ มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงธนาคารผู้เสียหายขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แต่ธนาคารผู้เสียหายไม่เห็นชอบตามเอกสารหมายเลข จ.๓๖๔ หน้า ๑ ถึง ๑๓๖ และฟ้องจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๒๓ และที่ ๒๕ ให้ชำระหนี้ที่ค้างตามตัวสัญญาใช้เงิน คิดถึงที่สุดโดยจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๒๓ และที่ ๒๕ ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับธนาคารผู้เสียหาย ยอมชำระหนี้ ๕๑๙,๖๗๓,๙๑๗.๘๑ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๔.๕ ต่อปีจากต้นเงิน ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามสำเนาคำฟ้อง สัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษาตามยอม เอกสารหมายเลข จ.๔๑๗ หน้า ๓๑ ถึง ๔๕

กรณีการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑๙ ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีหนี้คงค้างเป็นต้นเงิน ๗,๘๔๘,๗๓๘,๕๐๐ บาท ดอกเบี้ย ๕,๕๘๖,๔๘๘,๕๖๘.๙๐ บาท รวม ๑๓,๔๓๕,๒๒๖,๙๖๘.๙๐ บาท มีหลักทรัพย์เป็นที่ดินของจำเลยที่ ๑๙ และบริษัทเค แอนด์ วี เอส อาร์ เอส การ์เด็นโฮม จำกัด เป็นหลักประกัน และจำเลยที่ ๒๓ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ เป็นผู้ค้ำประกัน กำหนดชำระคืนเสร็จสิ้นภายใน ๕ ปี ตามสัญญาการปรับโครงสร้างหนี้ เอกสารหมายเลข จ.๓๖๘ หน้า ๓๙๙ ถึง ๔๑๖ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑๙ มีหนังสือถึงธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ขอชำระหนี้เงินกู้คืนทั้งจำนวน ๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนภาระหนี้ที่เหลือทั้งหมดขอปลดภาระหนี้และขอไถ่ถอนที่ดินที่เป็นหลักประกันทั้งหมด ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๗๐ หน้า ๒๗๙ สายงานสินเชื่อธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พิจารณาแล้วเสนอความเห็นว่าการปรับโครงสร้างหนี้ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อธนาคารมากกว่า แม้ว่าจะมีส่วนสูญเสียเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ธนาคารจะได้รับชำระหนี้มากกว่ามูลค่าหลักประกันและไม่เสี่ยงในการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาโครงการของจำเลยที่ ๑๙ ซึ่งคาดว่าจะต้องใช้ระยะเวลา

อย่างน้อย ๑๐ ปี เห็นควรอนุมัติโดยให้ชำระเงินต้น ๔๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ณ วันลงนามในสัญญา ส่วนที่เหลือชำระภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ สำหรับราคาที่ดินหลักประกันนั้นมีการประเมินโดย บริษัทอินซิคเนีย บรูค (ประเทศไทย) จำกัด มีราคา ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ จำนวน ๔,๖๐๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท และประเมินโดยเจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีราคา ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๔,๓๕๘,๑๘๙,๓๕๐ บาท ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๗๐ หน้า ๓๒๙ ถึง ๓๔๔ คณะกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ และมีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๗๐ หน้า ๒๘๒ ถึง ๓๐๑ โดยในวันทำสัญญาจำเลยที่ ๑๙ ชำระเงินให้แก่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ๔๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑๙ โดยจำเลยที่ ๒๓ มีหนังสือถึงธนาคารผู้เสียหายเพื่อขอสินเชื่อในโครงการ “กฤษฎาซีดี 4000” บนเนื้อที่ประมาณ ๔,๕๐๐ ไร่ มูลค่าขายประมาณ ๒๘,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วยพื้นที่ขายหลากหลายธุรกิจ เช่น ที่ดิน เพื่อปลูกสร้างบ้าน โรงแรม ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ศูนย์ประชุม โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย โครงการติดถนนบางนา-ตราด และถนนมอเตอร์เวย์ เป็นโครงการที่จะรองรับธุรกิจที่ขยายตัวจาก สนามบินสุวรรณภูมิ แยกเป็นวงเงินรีไฟแนนซ์ ๙,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินพัฒนาที่ดิน ๑,๗๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๑๑,๖๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๖๘ หน้า ๓๘๑ ในวันดังกล่าวจำเลยที่ ๑๖ มีคำสั่งในหนังสือให้จำเลยที่ ๑๓ พิจารณา ในการนี้จำเลยที่ ๑๙ ได้ว่าจ้างบริษัทอินซิคเนีย บรูค (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทซาลแมนน์ (พาร์อีส์ท์) จำกัด ประเมินราคาที่ดินที่จะใช้เป็นหลักประกัน โดยบริษัทแรกประเมินโดยใช้วิธีคิดจากมูลค่าคงเหลือมีมูลค่า ๑๔,๑๑๐,๘๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนบริษัทที่ ๒ ประเมินจากที่ดินเนื้อที่ ๔,๓๘๘ ไร่ ๕.๗ ตารางวา โดยวิธีเปรียบเทียบข้อมูลตลาดมีมูลค่า ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนวิธีคิดจากมูลค่าคงเหลือมีมูลค่าตลาด ๑๓,๘๑๖,๓๙๒,๓๘๐ บาท ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๖๘ หน้า ๔๑๗ ถึง ๕๓๘ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ นางสาวนันต์ดา บุญชิต จำเลยที่ ๑๓ นายจिरพงศ์ ปัญจนนท์ ทำรายงานการจัดอันดับความเสี่ยง โดยมีความเห็นว่า ความเสี่ยงอยู่ในอันดับ ๓ ระดับความเสี่ยงพอรับได้ เสนอคณะกรรมการอนุมัติอันดับความเสี่ยง ประกอบด้วยจำเลยที่ ๑๔ ถึงที่ ๑๗ และได้รับการอนุมัติตามเสนอ จำเลยที่ ๑๓ ที่ ๑๔ และ นายจिरพงศ์ทำรายงานการขออนุมัติสินเชื่อโดยมีความเห็นควรอนุมัติวงเงิน

๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แยกเป็นรีไฟแนนซ์ ๙,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ค่าซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ชำระค่าธรรมเนียมอย่างต่ำ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันทำสัญญา ส่วนที่เหลือแบ่งชำระสองส่วน
ให้จำนองที่ดินที่เป็นหลักประกันหนี้ที่จะรีไฟแนนซ์จำนวน ๒๐๘ แปลง เนื้อที่ ๔,๑๒๘ ไร่ ๒ งาน
๖๘ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ ๑๙ และบริษัท เค แอนด์ วี เอส อาร์ เอส การ์เด็น โฮม จำกัด
และให้จำนองที่ดินที่ซื้อเพิ่ม ๑๓ แปลง เนื้อที่รวม ๒๘๕ ไร่ ๓๐ ตารางวา โดยเป็นการจำนอง
เพิ่มหลักทรัพย์ โดยไม่เพิ่มวงเงิน และให้จำเลยที่ ๒๓ ที่ ๒๕ และบริษัท เค แอนด์ วี เอส อาร์ เอส
การ์เด็น โฮม จำกัด คำประกันวงเงินสินเชื่อ การเบิกเงินกู้ให้เบิกได้ทันทีเมื่อนำนิติกรรมแล้วเสร็จ
โดยจำเลยที่ ๑๙ ต้องจัดส่งหลักฐานรายละเอียดของหนี้ที่ค้ำประกันกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
ประกอบการเบิกจ่าย และให้ผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารรับรองสำเนา ทั้งนี้ให้เบิกได้เท่ากับภาระหนี้
ณ วันที่รีไฟแนนซ์ โดยเบิกได้ไม่เกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติ ต้องนำสมุดเงินฝากของธนาคารผู้เสียหาย
ในนามจำเลยที่ ๑๙ จำนวนเงินฝากไม่ต่ำกว่า ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มอบให้ธนาคารผู้เสียหายเพื่อนำไป
ทยอยหักชำระดอกเบี้ยของวงเงินกู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนในกรณีที่ยังไม่มีกระแสเงินสดเพียงพอ
ภายใต้ความยินยอมให้ธนาคารผู้เสียหายหักเงินจากบัญชีเงินฝากดังกล่าวทั้งหมด และขอผ่อนผันให้ใช้ข้อมูล
ทางการเงินตามที่จำเลยที่ ๑๙ แจ้งไปก่อน เมื่อได้รับข้อมูลจากบริษัทข้อมูลเครดิตกลาง จำกัด แล้ว
จะแนบเอกสารประกอบเรื่องต่อไป ให้รับรองราคาประเมินของบริษัทซาลแมนน์ (พาร์อีสท์) จำกัด
เป็นราคาประเมินหลักทรัพย์เพื่อประกอบการพิจารณาสินเชื่อ จำเลยที่ ๑๖ ที่ ๑๗ และที่ ๑๒
พิจารณาแล้วมีความเห็นควรอนุมัติตามเสนอ จำเลยที่ ๑๖ จัดทำใบแสดงรายการ เอกสารประกอบรายงาน
การขออนุมัติสินเชื่อเพื่อนำเข้าบรรจวาระการประชุมคณะกรรมการสินเชื่อ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖
คณะกรรมการสินเชื่อมีมติเห็นควรอนุมัติตามเสนอ และนำเสนอคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาต่อไป
ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๖๙ หน้า ๒๐๔ ถึง ๓๔๘ ในวันเดียวกันนั้นจำเลยที่ ๑๖ ทำบันทึกถึง
ประธานกรรมการบริหารโดยผ่านจำเลยที่ ๕ ขอนำเรื่องของจำเลยที่ ๑๙ เข้าประชุมคณะกรรมการบริหาร
ในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๕ มีคำสั่งในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ เห็นควรให้นำเข้า
วาระการประชุมคณะกรรมการบริหาร จำเลยที่ ๒ มีคำสั่งอนุญาตในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖
และในวันเดียวกันนั้นเองจำเลยที่ ๑๙ มีหนังสือแจ้งขอเปลี่ยนวัตถุประสงค์การใช้วงเงินเพื่อให้สอดคล้อง
กับแผนพัฒนาเมืองตามวงเงินรวม ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เปลี่ยนเป็นวงเงินรีไฟแนนซ์ ๘,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

วงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินค่าพัฒนาที่ดิน ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และวันเดียวกันนั้น คณะกรรมการบริหารพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสี่ยงและความเป็นไปได้ของโครงการตามเกณฑ์มาตรฐานของธนาคารผู้เสียหายแล้ว สามารถสนับสนุนวงเงินสินเชื่อให้จำเลยที่ ๑๙ ได้ สำหรับหลักประกันที่เป็นเงินฝากจะเป็นภาระต่อธนาคารผู้เสียหาย เนื่องจากธนาคารผู้เสียหายยังมีสภาพคล่อง จึงยกเว้นการนำเงินฝาก ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วมีมติอนุมัติวงเงินรีไฟแนนซ์ ๘,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินค่าพัฒนาสาธารณูปโภค ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามเอกสารหมาย จ.๓๖๙ หน้า ๓๘๐ ถึง ๓๙๗ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑๓ ส่งโทรสารการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๐ หน้า ๑ ถึง ๑๔ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการบริหารมีมติรับรองรายงานการประชุมเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ตามเอกสารหมาย จ.๑๙ หน้า ๙๙ ถึง ๑๐๒ วันรุ่งขึ้น นายสมเกียรติ แสงสุเรนทร์ แจ้งมติให้จำเลยที่ ๑๒ ทราบจำเลยที่ ๑๖ แจ้งมติให้จำเลยที่ ๑๙ และธนาคารผู้เสียหาย สาขาพระปิ่นเกล้าทราบ นอกจากนั้นจำเลยที่ ๑๓ แจ้งธนาคารผู้เสียหาย สาขาพระปิ่นเกล้า ถึงสัดส่วนการเบิกวงเงินเนื่องจากไม่สามารถจำหน่ายที่ดินได้ ๑ แปลง คิดเป็นเงิน ๑๔,๒๓๘,๐๐๐ บาท ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๐ หน้า ๑ ถึง ๒๐ ในวันดังกล่าวธนาคารผู้เสียหาย สาขาพระปิ่นเกล้า ทำนิติกรรมสัญญาและจดทะเบียนจำหน่ายที่ดินกับจำเลยที่ ๑๙ แล้ว สาขาพระปิ่นเกล้าจ่ายเงินสินเชื่อตามวงเงินรีไฟแนนซ์เป็นแคชเชียร์เช็ค ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ รวม ๑๑ ฉบับ เป็นเงิน ๗,๙๘๕,๗๖๒,๐๐๐ บาท โดยสาขาพระปิ่นเกล้ามีการส่งโทรสารถึงจำเลยที่ ๑๓ มีรายละเอียดของยอดเงินตามแคชเชียร์เช็คแต่ละฉบับ ตามเอกสารหมาย จ.๓๖๙ หน้า ๔๗๑ ต่อมาวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ มีการจดทะเบียนจำหน่ายที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๓๔๘ สาขาพระปิ่นเกล้า จึงจ่ายเงินตามวงเงินรีไฟแนนซ์ที่ขาดอยู่อีก ๑๔,๒๓๘,๐๐๐ บาท ให้แก่จำเลยที่ ๑๙ ส่วนวงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น จำเลยที่ ๑๙ เบิกไปเพียง ๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่ธนาคารผู้เสียหายจ่ายให้แก่จำเลยที่ ๑๙ ทั้งสิ้น ๘,๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท ภายหลังจากทำสัญญาและรับเงินไปจากธนาคารผู้เสียหายแล้ว จำเลยที่ ๑๙ นำเงินไปชำระให้แก่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพียงบางส่วน นอกจากนั้นนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ คือ มีการนำไปซื้อหุ้นบุริมสิทธิชนิดแปลงสภาพของจำเลยที่ ๒๐ จำนวน ๒๔๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ๙๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑๙ ผ่อนชำระดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารผู้เสียหายเพียงบางส่วน โดยชำระครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่

๓๐ เมษายน ๒๕๔๗ ต่อมาวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ธนาคารผู้เสียหายฟ้องจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๕ ต่อศาลแพ่งเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๖.๒๖๘/๒๕๔๙ เพื่อบังคับชำระหนี้จำนวน ๑๐,๒๓๔,๗๕๒,๘๖๓.๓๑ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๘,๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ตามเอกสารหมายเลข ศ.๑๐

เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารผู้เสียหาย มีข้อตกลงส่วนหนึ่งให้จำเลยที่ ๒๐ แผลงหนี้ ๑,๑๘๕,๗๔๐,๐๐๐ บาท เป็นหุ้นบุริมสิทธิจำนวน ๑๑๘,๕๗๓,๕๓๘ หุ้น ในราคาหุ้นละ ๑๐ บาท สามารถแปลงเป็นหุ้นสามัญได้ภายใต้เงื่อนไข อัตราส่วนในการแปลงหุ้นบุริมสิทธิเป็นหุ้นสามัญอัตราส่วน ๑ ต่อ ๑ การใช้สิทธิแปลงสภาพ จะอยู่ในกำหนดเวลา โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๗ ถึงวันทำการสุดท้ายของเดือนธันวาคม ๒๕๕๐ รวม ๔ ปี ในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๗๔ หน้า ๑๑๓ ถึง ๑๔๗ ทำให้ธนาคารผู้เสียหายถือหุ้นบุริมสิทธิแปลงสภาพของจำเลยที่ ๒๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๙ ของทุนจดทะเบียน นอกจากนั้นยังมีเจ้าหนี้สถาบันการเงินอื่นถือหุ้นบุริมสิทธิแปลงสภาพของจำเลยที่ ๒๐ เช่นเดียวกับ ธนาคารผู้เสียหายอีกรวมทั้งสิ้นร้อยละ ๖๘ ของทุนจดทะเบียน วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ มีหนังสือนำเสนอใบหุ้นบุริมสิทธิให้ธนาคารผู้เสียหาย ครั้นวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ มีหนังสือถึงธนาคารผู้เสียหายแจ้งว่าประสงค์จะปรับโครงสร้างส่วนทุนโดยจะดำเนินการลดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิ และเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิม จึงขอซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนในราคาหุ้นละ ๘ บาท ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๗๔ หน้า ๒๖๕ ฝ่ายธุรกิจตลาดทุนโดยนางสาวสาวิตรี ปาลวัฒน์ หัวหน้าส่วนปฏิบัติการที่ตลาดทุน เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารว่าควรอนุมัติในหลักการให้จำหน่ายคืนหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ จำนวน ๑๑๘,๕๗๓,๕๓๘ หุ้น มีเงื่อนไขว่าบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จะต้องยินยอมขายหุ้นบุริมสิทธิคืนเช่นเดียวกัน โดยราคาขายไม่ต่ำกว่า ๘ บาท ต่อหุ้น และหากมีผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิรายใดขายคืนในราคาที่สูงกว่า ๘ บาท ต่อหุ้น ธนาคารผู้เสียหายจะขายคืนที่ราคาสูงกวานั้นด้วย วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๖ คณะกรรมการบริหารธนาคารผู้เสียหายมีมติให้ขายหุ้นแก่จำเลยที่ ๒๐ ไม่ต่ำกว่าหุ้นละ ๘ บาท โดยมอบหมายให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเดินทางไปต่างประเทศ และไม่ได้ร่วมประชุมด้วย เป็นผู้พิจารณารายละเอียดอีกครั้งก่อนที่จะดำเนินการต่อไป ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๗๔ หน้า ๒๗๗ เมื่อจำเลยที่ ๓ เดินทางกลับจากต่างประเทศ นางสาวนัสนวรรณ จรุงรัตน์ หัวหน้าส่วน

ฝ่ายธุรกิจตลาดทุน ได้วิเคราะห์ราคาขายหุ้นบุริมสิทธิที่เหมาะสมแล้วเสนอจำเลยที่ ๓ ว่า ราคาหุ้นละ ๘ บาท ไม่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริง เพราะราคาที่แท้จริงควรอยู่ที่หุ้นละประมาณ ๑๐ บาท จึงนำเรื่องเสนอให้คณะกรรมการบริหารพิจารณา คณะกรรมการบริหารมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ให้ยกเลิกมติเดิมโดยให้ปฏิเสธการซื้อคืนหุ้นบุริมสิทธิในราคา ๘ บาท ให้ธนาคารผู้เสียหายใช้สิทธิแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญเพื่อจำหน่ายออกจากพอร์ต ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๔ หน้า ๒๙๒ แต่ก่อนที่คณะกรรมการบริหารจะมีมติปรากฏว่า วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ ๘/๒๕๔๖ และมีมติให้พิจารณาเพิ่มทุนจดทะเบียนบริษัท ๑๒,๑๑๙,๑๑๖,๐๘๐ บาท ตามเอกสารหมาย ล.๖ หน้า ๑๒๔๘ ถึง ๑๒๖๓ และวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ ๙/๒๕๔๖ มีมติในสาระสำคัญให้ลดทุนจดทะเบียน โดยลดหุ้นบุริมสิทธิทั้งหมดเพื่อลดขาดทุนสะสมจำนวน ๕๔๖,๒๙๐,๙๗๐ หุ้น และกำหนดวันประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๗ โดยให้ปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นในวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ ตามเอกสารหมาย ล.๒๘ หน้า ๖๑๔๐ ต่อมาวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ ออกหนังสือเชิญประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เพื่อมีมติสำคัญในการลดทุนจดทะเบียน โดยการลดมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิทั้งหมดจาก ๑๐ บาท เหลือ ๘.๘๐ บาท และลดทุนจดทะเบียน โดยการลดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิทั้งหมด ให้สิทธิเจ้าหนี้ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนในอัตรา ๙ หุ้นบุริมสิทธิต่อ ๑ หุ้นสามัญ ราคาหุ้นละ ๑๕ บาท ตามเอกสารหมาย ล.๙ หน้า ๒๑๗๑ ถึง ๒๑๘๔ เมื่อจำเลยที่ ๓ ทราบว่าจำเลยที่ ๒๐ จะมีการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อมีมติดังกล่าว จึงเจรจากับจำเลยที่ ๒๕ และได้ขอยุติว่าให้จำเลยที่ ๒๕ หาตัวแทนมาซื้อหุ้นบุริมสิทธิในราคา ๑๐ บาท บวก carrying cost ในอัตรา MLR โดยให้เวลาชำระเงินค่าหุ้น ๔ เดือน แต่ขณะนั้นยังไม่ทราบได้ว่าจำเลยที่ ๒๕ จะใช้บริษัทใดเป็นผู้ซื้อ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ คณะกรรมการบริหารธนาคารผู้เสียหายจึงมีมติให้เจรจาขายหุ้นบุริมสิทธิ ๑๑๘,๕๗๓,๕๓๘ หุ้น ในราคาหุ้นละ ๑๐ บาท บวกด้วย carrying cost ในอัตรา MLR ให้กับผู้ที่แสดงความสนใจ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ใช้สิทธิออกเสียงคัดค้านการลดทุนหุ้นบุริมสิทธิทั้งหมด รวมทั้งใช้สิทธิในฐานะเจ้าหนี้ยับยั้งการลดทุนหุ้นบุริมสิทธิ หากเสียงส่วนใหญ่อนุมัติการลดทุนหุ้นบุริมสิทธิเห็นควรให้ใช้สิทธิเพิ่มทุนเพื่อรักษาสิทธิในการรับใบสำคัญแสดงสิทธิ ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๖ หน้า ๒๖๓ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ ธนาคารผู้เสียหายโดยจำเลยที่ ๕

ในฐานะรักษาการกรรมการผู้จัดการใหญ่ทำสัญญาขายหุ้นบุริมสิทธิ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ในราคาหุ้นละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตรာ MLR นับแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ จนถึงวันที่ผู้ซื้อชำระราคาหุ้นที่ซื้อขายเสร็จสิ้นครบถ้วน กำหนดชำระราคาค่าหุ้นวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๗ และมีข้อตกลงให้จำเลยที่ ๒๒ ชำระค่าจองหุ้นสามัญเพิ่มทุนของจำเลยที่ ๒๐ จำนวน ๑๓,๑๗๔,๘๓๗ หุ้น ราคาหุ้นละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๑๙๗,๖๒๒,๕๕๕ บาท ในนามธนาคารผู้เสียหาย ให้ธนาคารผู้เสียหาย ยึดถือใบหุ้นสามัญเพิ่มทุนไว้เป็นหลักประกัน พร้อมทั้งดำเนินการให้จำเลยที่ ๒๕ และที่ ๒๖ เข้าทำสัญญา คำประกันการชำระราคาหุ้น และธนาคารผู้เสียหายจะทำใบมอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ เข้าประชุม วิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ที่จะมีขึ้นในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๗ ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๖ หน้า ๒๖๘ ถึง ๒๗๓ ครั้นถึงวันประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติในวาระที่ ๙ ข้อ ๒ การจัดสรรหุ้นสามัญให้แก่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิเดิม โดยจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิเดิม มีสิทธิเลือกการจัดสรรได้อย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้ คือ ๓ หุ้นบุริมสิทธิเดิม ต่อ ๑ หุ้นสามัญใหม่ เช่นเดียวกับผู้ถือหุ้นสามัญ หรือ ๙ หุ้นบุริมสิทธิเดิม ต่อ ๑ หุ้นสามัญใหม่ ในราคาหุ้นละ ๑๕ บาท วาระที่ ๑๒ ลดทุนจดทะเบียนโดยลดมูลค่าหุ้น จากมูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ ๑๐ บาท เป็นมูลค่าหุ้นละ ๘.๘๐ บาท และวาระที่ ๑๔ ให้ลดทุนจดทะเบียนโดยการลดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิลงทั้งหมด ในวาระนี้ คณะกรรมการบริษัทเห็นว่า นอกเหนือจากการลดทุน โดยการลดมูลค่าหุ้นให้ต่ำลงแล้ว สมควรมีการเสนอ ให้ที่ประชุมพิจารณาลดจำนวนหุ้นให้น้อยลง ทั้งนี้ หุ้นที่จะลดดังกล่าวคือหุ้นบุริมสิทธิที่ได้ใช้สิทธิจองซื้อหุ้น หุ้นสามัญเพิ่มทุน ในสัดส่วน ๙ หุ้นบุริมสิทธิเดิม ต่อ ๑ หุ้นสามัญใหม่และได้ยอมรับการลดทุน โดยการตัดหุ้นบุริมสิทธิที่ถืออยู่แล้วด้วย ณ ปัจจุบันมีหุ้นบุริมสิทธิทั้งสิ้นจำนวน ๕๔๖,๒๙๐,๙๗๐ หุ้น มีมูลค่าที่ตราไว้ ๘.๘๐ บาท เป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๔,๘๐๗,๓๖๐,๕๓๖ บาท อย่างไรก็ตามในกรณีที่ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิใช้สิทธิในการจองหุ้นสามัญตามเงื่อนไขพิเศษไม่เต็มจำนวน ก็ให้ดำเนินการลดทุน โดยการลดหุ้นบุริมสิทธิตามจำนวนหุ้นบุริมสิทธิที่ใช้สิทธิตามเงื่อนไข ตามเอกสารหมาย จ.๓๖๒ หน้า ๑๒๙ ถึง ๑๕๐ ซึ่งปรากฏว่า มีการใช้สิทธิเพียง ๔๗๖,๐๔๒,๑๘๗ หุ้น ทำให้หุ้นบุริมสิทธิถูกลดลง ตามจำนวนดังกล่าว วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๗ มีการประชุมคณะกรรมการบริหารธนาคารผู้เสียหาย ฝ่ายธุรกิจตลาดทุนเสนอขอผ่อนผันกรณีนางเดือนเต็ม กฤษดาธานนท์ คู่สมรสของจำเลยที่ ๒๖ ปฏิเสธที่จะลงนามในสัญญาคำประกันในฐานะคู่สมรส/ผู้ให้ความยินยอม ที่ประชุมมีมติอนุมัติการผ่อนผัน

วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๒๒ มีหนังสือถึงธนาคารผู้เสียหายขอขยายเวลาการซื้อคืนหุ้นบุริมสิทธิ ออกไปอีก ๓ เดือน ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๔ หน้า ๓๑๒ และ ๓๑๕ ต่อมาวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๒๒ มีหนังสือถึงธนาคารผู้เสียหายขอให้มอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ เข้าร่วมประชุมและใช้สิทธิออกเสียง ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ ธนาคารผู้เสียหายหรือไปยังสำนักที่ปรึกษากฎหมาย และบริษัทกฎหมายกรุงไทย จำกัด มีความเห็นว่าธนาคารผู้เสียหายสามารถมอบฉันทะได้ ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๔ หน้า ๓๑๒ และ ๓๑๘ ถึง ๓๒๐ ธนาคารผู้เสียหายจึงมอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ ใช้สิทธิ เข้าร่วมประชุม สำหรับเรื่องที่จำเลยที่ ๒๒ ขอขยายเวลาชำระเงินค่าหุ้นนั้น ฝ่ายธุรกิจตลาดทุนเสนอ คณะกรรมการบริหารว่า จำเลยที่ ๒๒ ควรต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาซื้อขายหุ้นเช่นเดียวกับธนาคาร ในฐานะผู้ขายที่ได้ดำเนินการตามสัญญาโดยตลอด และจำเลยที่ ๒๒ ก็ได้ใช้กรรมสิทธิ์ของหุ้นที่ซื้อขาย เพื่อประโยชน์ในการออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผู้ถือหุ้นทั้งสองครั้ง และสามารถลดทุนหุ้นบุริมสิทธิได้ ตามวัตถุประสงค์ ธนาคารจึงมีสิทธิโดยชอบที่จะได้รับชำระหนี้จากการขายเงินลงทุนดังกล่าว แม้ว่าด้วย ภาวะตลาดหลักทรัพย์ที่ปรับตัวลดลง ทำให้มูลค่าหลักประกันได้ปรับลดลงจากวันทำสัญญาจำนวนประมาณ ๒๔๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหลือเพียงประมาณ ๑๐๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ธนาคารยังมีสิทธิเรียกร้อง จากผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของจำเลยที่ ๒๐ ที่ตกลงจะรับผิดชอบกับธนาคารในฐานะลูกหนี้ร่วม วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ คณะกรรมการบริหารมีมติไม่ขยายเวลาชำระเงินค่าหุ้น และให้ฝ่ายธุรกิจตลาดทุน ปรึกษาสำนักที่ปรึกษากฎหมายดำเนินการทางกฎหมายในทันทีหากจำเลยที่ ๒๒ ไม่ปฏิบัติตามสัญญา ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๔ หน้า ๓๒๓ ถึง ๓๒๕ เมื่อครบกำหนดชำระค่าหุ้นตามสัญญาแล้ว จำเลยที่ ๒๒ ผิดนัด วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ บริษัทกฎหมายกรุงไทย จำกัด มีหนังสือแจ้ง จำเลยที่ ๒๒ และผู้ค้ำประกันให้ชำระค่าหุ้นบุริมสิทธิภายใน ๓๐ วัน ตามเอกสารหมาย จ.๓๗๔ หน้า ๓๓๒ และวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ ฝ่ายธุรกิจตลาดทุนได้เสนอคณะกรรมการสินเชื่อเพื่อแจ้งให้ สายงานสินเชื่อที่ดูแลกลุ่มลูกหนี้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบและเพื่อพิจารณาทบทวนความสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจกับ ธนาคารต่อไป คณะกรรมการสินเชื่อมีมติในวันเดียวกันเห็นชอบตามเสนอ ต่อมาวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ธนาคารผู้เสียหายฟ้องจำเลยที่ ๒๒ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๘๗๗๔/๒๕๕๗ เพื่อบังคับชำระราคาหุ้นบุริมสิทธิตามสัญญาซื้อขายเป็นเงิน ๑,๒๓๙,๔๔๑,๒๒๗.๕๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๔.๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท ตามเอกสารหมาย จ.๔๑๗

หน้า ๔๖ ถึง ๕๔ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฟองจำเลยที่ ๒๒ ให้เป็นบุคคลล้มละลายวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาให้จำเลยที่ ๒๒ ล้มละลาย เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ล. ๑๓๒๒๓/๒๕๕๒ ตามเอกสารหมาย จ.๔๗๒ หน้า ๒๔ ถึง ๒๖ ธนาคารผู้เสียหายยื่นคำขอรับชำระหนี้ ในคดีล้มละลาย ๑,๗๗๐,๗๐๑,๒๖๘.๒๙ บาท วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งปิดคดี บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ฟองจำเลยที่ ๒๓ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ ให้เป็นบุคคลล้มละลาย วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาให้จำเลยที่ ๒๓ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ ล้มละลาย เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ล. ๒๙๔๑/๒๕๕๑ ตามเอกสารหมาย จ.๔๗๒ หน้า ๓๐ ถึง ๓๒ ต่อมาวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๒๖ ได้ถูกปลดจากการเป็นบุคคลล้มละลาย

ภายหลังจากธนาคารผู้เสียหายดำเนินการปล่อยสินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๘ ที่ ๑๙ และขายหุ้นบุริมสิทธิ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ แล้ว ปรากฏว่าในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นายธวัชชัย บังเกิดสิงห์ และ นายเวชยันต์ ประสาทเสรี กับพวกในฐานะผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ ตามแผนการปฏิบัติงานประจำปีของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้เข้าตรวจสอบธนาคารผู้เสียหายพบว่า กรณีให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยขณะนั้นจึงมีคำสั่งให้ธนาคารผู้เสียหาย ตั้งคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระจากการให้สินเชื่อดังกล่าว เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ แก่จำเลยที่ ๑๙ และดำเนินการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการให้สินเชื่อ ทั้งให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ ดำเนินการตรวจสอบเส้นทางเดินเงินกรณีธนาคารผู้เสียหายให้สินเชื่อแก่กลุ่มบริษัทจำเลยที่ ๒๐ ต่อไปด้วย ซึ่งจากการตรวจสอบกระแสเงินกู้ที่จำเลยที่ ๑๙ ได้รับจากธนาคารผู้เสียหาย สาขาพระปิ่นเกล้า เป็นแคชเชียร์เช็ค ๑๑ ฉบับ รวม ๗,๙๘๕,๗๖๒,๐๐๐ บาท นั้น แคชเชียร์เช็คจำนวน ๖ ฉบับ รวม ๒,๕๔๐,๐๙๖,๐๐๐ บาท มีการนำฝากเข้าบัญชีจำเลยที่ ๑๙ ที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาศรียาน และปรากฏพฤติกรรมการทำธุรกรรมเบิกถอนเงินออกจากบัญชีดังกล่าวระหว่างบุคคล หรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัทจำเลยที่ ๒๐ หลายขั้นตอน และยังนำไปให้จำเลยที่ ๒๑ ซื้อหุ้นบุริมสิทธิแปลงสภาพของจำเลยที่ ๒๐ ทั้งหมด เป็นเงิน ๓๖๙,๖๘๕,๒๐๐ บาท ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุน จำนวน ๑๙๗,๖๒๒,๕๕๕ บาท โอนให้บุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มบริษัทจำเลยที่ ๒๐ ส่วนที่เหลืออีก ๕ ฉบับ ถูกนำไปชำระหนี้รีไฟแนนซ์กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓ ฉบับ เป็นเงิน

๔,๔๔๕,๑๓๐,๐๐๐ บาท และนำไปซื้อหุ้นบุริมสิทธิชนิดแปลงสภาพของจำเลยที่ ๒๐ คินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในนามของจำเลยที่ ๒๑ จำนวน ๒ ฉบับ เป็นเงิน ๑,๐๐๐,๕๓๖,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ยังพบว่า เงินกู้จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยที่ ๑๘ ได้รับจากธนาคารผู้เสียหาย นั้นมีจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้ถูกนำไปชำระเป็นค่าธรรมเนียมเงินกู้ที่จำเลยที่ ๑๙ กู้ไปจากธนาคารผู้เสียหาย และจำนวน ๔๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถูกนำไปชำระค่ามัดจำรีไฟแนนซ์ที่จำเลยที่ ๑๙ มีต่อธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ด้วย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องไปให้ถ้อยคำโดยธนาคารผู้เสียหายได้ชี้แจงเป็นหนังสือและส่งรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ และการขายหุ้นบุริมสิทธิให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ประกอบการพิจารณา หลังจากนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายพร้อมเอกสารหลักฐานเสนอต่อคณะกรรมการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาว่า ควรดำเนินคดีตามกฎหมายหรือไม่ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินคดีแก่ผู้บริหารธนาคารผู้เสียหายกับพวกและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยลงนามในหนังสือร้องทุกข์กล่าวโทษ ดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้บริหารธนาคารผู้เสียหายกับพวกว่า ร่วมกันปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริต กรณีการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และกรณีขายหุ้นบุริมสิทธิแปลงสภาพของจำเลยที่ ๒๐ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ โดยไม่ได้รับชำระราคาทันที ส่วนกรณีธนาคารผู้เสียหายได้อนุมัติสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้จำเลยที่ ๑๘ โดยมิชอบ หากพบว่าผู้ใดมีส่วนร่วมกระทำความผิดหรือให้ความช่วยเหลือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด หรือปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายในความผิดใดแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยประสงค์ที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีด้วย ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบว่า กรณีดังกล่าวอาจจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และประมวลกฎหมายอาญา เป็นกรณีที่ร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ตรวจสอบไตสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช.

จึงได้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ยึดอำนาจปกครองประเทศ และมีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง และมีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่ง หรือ คตส. มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการกระทำของบุคคลใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือหลีกเลี่ยงกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรอันเป็นการกระทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบกรณีอื่น ๆ อีกหลายประการ รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เห็นควรตรวจสอบเรื่องที่มีผู้เสนอข้อมูลหรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานอื่นใด และให้มีอำนาจเรียกสำนวนหรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ หรือเรียกสำนวนการสอบสวน หรือการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาพิจารณา และให้ใช้เป็นสำนวนการตรวจสอบของ คตส. ในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ คตส. จึงได้เรียกสำนวนคดีจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่แล้วมีความเห็นควรให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสี่สืบเจ็ด จากนั้นส่งมอบสำนวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนเสนออัยการสูงสุด อัยการสูงสุดได้พิจารณาสำนวนการตรวจสอบไต่สวนและเอกสารต่าง ๆ แล้ว เห็นว่ายังมีข้อไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นฟ้องต่อศาล จึงได้มีการตั้งคณะทำงานร่วมระหว่างคณะทำงานผู้แทนอัยการสูงสุดและคณะทำงานผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อคณะทำงานร่วมได้รวบรวมข้อไม่สมบูรณ์ครบถ้วนแล้วคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงแจ้งให้โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดเป็นคดีนี้

พิเคราะห์แล้ว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามข้อต่อสู้ของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ที่ ๑๐ ที่ ๑๑ ที่ ๒๐ ที่ ๒๒ และที่ ๒๕ ถึงที่ ๒๗ เป็นประการแรกว่า ฟ้องโจทก์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยดังกล่าวต่อสู้ว่าโจทก์ไม่บรรยายฟ้องว่า อนาคตผู้เสียหายมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ จำเลยแต่ละคนเป็นเจ้าของพนักงานหรือพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือไม่ มีหน้าที่อย่างไร

จำเลยที่ ๑ ใช้หรือสั่งการให้จำเลยคนใดทำการใด เมื่อใด ที่ไหน อย่างไร ไม่บรรยายเกี่ยวกับการสั่งการของจำเลยที่ ๑ ให้ขายหุ้นบริมสิทธิและการมอบฉันทะให้เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น จำเลยทั้งสี่สืบเจตกระทำการหรือร่วมกันกระทำความผิดอย่างไร มีความสัมพันธ์ในทางคดีอย่างไร กระทำการใดที่ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นความผิดต่อกฎหมายมาตราใด นอกจากนี้จำเลยที่ ๓ ยังยกข้อต่อสู้อีกประการหนึ่งว่า การบรรยายฟ้องแบบเหมารวมไม่แยกแยะให้ชัดเจนถึงการกระทำของจำเลยแต่ละคน เป็นการใช้อำนาจฟ้องคดีโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นการละเมิดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ เห็นว่า ในเรื่องนี้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ และต้องมีข้อความเป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องร่ำรวยผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ บัญญัติว่า “ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ และมี ... (๕) การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ...” ตามฟ้องโจทก์บรรยายว่า จำเลยทั้งสี่สืบเจตร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมาย โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของธนาคารผู้เสียหาย และจำเลยแต่ละคนอย่างชัดเจนว่า ธนาคารผู้เสียหายเป็นนิติบุคคลประเภทใด มีสถานะทางกฎหมายอย่างไรบ้าง จำเลยคนใดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเป็นเจ้าพนักงาน แต่ละคนมีอำนาจหน้าที่อย่างไร มีความเกี่ยวข้องกันในทางคดีอย่างไร ที่กล่าวหาว่าได้ร่วมกันกระทำความผิด โดยแบ่งหน้าที่กันทำนั้น ก็ระบุรายละเอียดของการกระทำว่าเมื่อวันเวลาใด จำเลยคนใดกระทำการใด ซึ่งการกระทำดังกล่าวขัดแย้งต่อระเบียบกฎหมายอย่างไร ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไรบ้าง รวมทั้งเป็นการร่วมกันกระทำความผิดโดยมีเจตนาทุจริตอย่างไร กับมีคำขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่สืบเจตตามความผิดที่บรรยายมาในคำฟ้อง ตลอดจนได้บรรยายถึงพยานบุคคลและพยานเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ตามสำนวนการไต่สวนที่ได้ส่งมาพร้อมฟ้อง อันเป็นการบรรยายฟ้องถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่า จำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี และมีข้อความ เป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ตลอดจนมีการระบุพฤติการณ์ ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณา ไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แล้ว และการฟ้องคดีดังกล่าว เป็นการดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษอันเป็นภารกิจหนึ่งของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อย ของสังคม ทั้งได้กระทำไปตามสำนวนการไต่สวนของ คตส. ซึ่งเป็นกระบวนการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หาได้ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ ดังที่จำเลย ยกขึ้นต่อสู้ไม่

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสี่สืบเจตหรือไม่ จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๘ และที่ ๒๐ ต่อสู้ประเด็นนี้ข้อแรกในทำนองเดียวกันว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสี่สืบเจต ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เนื่องจากธนาคารผู้เสียหายเป็นนิติบุคคล ประเภทบริษัทมหาชนจำกัด ย่อมสิ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งธนาคารผู้เสียหายมีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินซึ่งเป็นนิติบุคคล ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ จึงไม่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ จึงไม่มีฐานะเป็นพนักงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ด้วย โดยเฉพาะจำเลยที่ ๓ มีความผูกพันต่อธนาคารผู้เสียหายตามสัญญาจ้างไม่มีฐานะเป็นพนักงานในองค์การของรัฐตามกฎหมายดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ไม่มีอำนาจกำกับ ควบคุม ตรวจสอบธนาคารผู้เสียหาย การที่โจทก์กล่าวหาว่าจำเลยที่ ๑ สั่งการให้มีการอนุมัติวงเงินสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ เพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ ๒๐ จึงมิใช่การปฏิบัติหน้าที่ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สำหรับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง และจากคำฟ้องตลอดจนพยานหลักฐานในสำนวนการตรวจสอบไต่สวนของ คตส.

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าจำเลยที่ ๑ ได้เข้ายุ่งเกี่ยวหรือสั่งการให้อนุมัติสินเชื่อรายนี้ และจำเลยที่ ๖ และที่ ๑๘ ให้การต่อสู้ว่า การที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๖ ที่ ๗ และที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขัดต่อหลักความเสมอภาค สิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๐ ที่จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ควรได้รับการพิจารณาจากสามชั้นศาล เห็นว่า การพิจารณาว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในขณะที่มีการยื่นฟ้องเป็นสำคัญ ซึ่งในเรื่องนี้ปรากฏให้เห็นจากฟ้องและรายงานการตรวจสอบไตสวนของ คตส. ที่โจทก์ที่ส่งมาพร้อมกับฟ้องว่า ธนาคารผู้เสียหายเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นอยู่เกินกว่าร้อยละ ๕๐ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็นหน่วยงานในธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๒๙ ตี เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพในทำนองเดียวกับวัตถุประสงค์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารแห่งประเทศไทยโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาจัดสรรเงินสำรองส่งสมทบเข้ากองทุนตามจำนวนที่เห็นว่าเหมาะสมเป็นคราว ๆ ไป กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินจึงเป็นหน่วยงานของรัฐ เมื่อกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐถือหุ้นในธนาคารผู้เสียหายเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ธนาคารผู้เสียหายจึงมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓ บัญญัติให้ “พนักงาน” หมายความว่า “ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ โดยได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นจากองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งนี้ นอกจากผู้เป็นเจ้าของอยู่แล้วตามกฎหมาย” ข้อเท็จจริงได้ความว่า ธนาคารผู้เสียหายมีทุนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ เป็นของรัฐตั้งวินิจฉัยไว้แล้ว จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ ปฏิบัติงานโดยได้รับเงินเดือนจากธนาคารผู้เสียหายซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจเป็นองค์กรของรัฐ

จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ จึงมีฐานะเป็นพนักงานตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

ส่วนที่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๗ ให้การต่อสู้ว่า จำเลยที่ ๑ ไม่มีอำนาจกำกับ ดูแลและตรวจสอบ ราชการผู้เสียหายนั้น เห็นว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินร่วมกับรัฐมนตรีอื่นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมายและนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา และต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาในนโยบายทั่วไปของคณะรัฐมนตรี ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๐๑ และมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ในการบริหารราชการแผ่นดินมีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล และมีอำนาจกำกับโดยทั่วไป ซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจสั่งการให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่นชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติคณะรัฐมนตรีก็ได้ มีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม รวมทั้งมีอำนาจดำเนินการอื่น ๆ ในการปฏิบัติตามนโยบาย ส่วนการจัดระเบียบราชการในกระทรวงต่าง ๆ มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรืออนุมัติ แต่มีข้อจำกัดว่าอำนาจดังกล่าวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ กล่าวคือ ต้องไม่เป็นการขัดหรือแย้งหรือลดทอนอำนาจ ที่มีอยู่ของนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรา ๒๑๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ยังกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถวายคำแนะนำแก่พระมหากษัตริย์ในการให้รัฐมนตรี ผู้ใดพ้นจากการเป็นรัฐมนตรี จึงแสดงให้เห็นถึงอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดิน

ว่ามีขอบเขตกว้างขวาง มีอำนาจเหนือข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งในกระทรวง กรม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการกระทรวงนั้น ๆ โดยนายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลตามลำดับผ่านรัฐมนตรี ธนาคารผู้เสียหายแม้จะบริหารโดยคณะกรรมการบริหาร แต่เนื่องจากมีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรีโดยผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังถือหุ้นในธนาคารผู้เสียหายเกินกว่าร้อยละ ๕๐ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจึงอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ของนายกรัฐมนตรีโดยผ่านทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จำเลยที่ ๑ จึงมีอำนาจกำกับ ควบคุม ดูแล ธนาคารผู้เสียหายด้วย หากจำเลยที่ ๑ สั่งการให้คณะกรรมการบริหารกระทำการใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมมีมูลความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ ซึ่งในคดีนี้เมื่อปรากฏจากสำนวนการไต่สวนว่า คตส. พิจารณาสำนวนการไต่สวนของคณะอนุกรรมการไต่สวนแล้ว มีความเห็นว่า มีพยานหลักฐานที่รับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ คดีในส่วนของจำเลยที่ ๑ ย่อมต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ (๑) ที่ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่านายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ ส่วนจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๗ แม้มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่มาตรา ๙ (๑) บัญญัติไว้ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ (๒) ก็ให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาพิพากษาคดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลตาม (๑) หรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑) ได้ด้วย ดังนั้นเมื่อ คตส. พิจารณาพยานหลักฐานจากการไต่สวนของอนุกรรมการไต่สวนแล้ว มีความเห็นว่าจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๗ มีพฤติการณ์ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ จึงเป็นกรณีที่มีมูลแห่งคดีกล่าวหาว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๗ เป็นตุลาการ ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ และโจทก์ก็ได้บรรยายฟ้องว่า

จำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดร่วมกันกระทำความผิดโดยแบ่งหน้าที่กันทำ โดยมีรายละเอียดของการกระทำแต่ละคนไว้โดยชัดแจ้งแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๗ ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เช่นเดียวกัน หาได้เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ดังที่จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ให้การต่อสู้ แต่ประการใดไม่

จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ให้การต่อสู้ในประเด็นนี้ถือว่า มติอนุมติสินเชื่อเป็นการดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารทั้งคณะ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเฉพาะจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ โดยไม่ฟ้องคณะกรรมการบริหารทั้งคณะ เห็นว่า การอนุมติสินเชื่อเป็นเรื่องการจัดการทางธุรกิจซึ่งแต่ละองค์กรอาจกำหนดรูปแบบและวิธีการแตกต่างกัน แล้วแต่ว่าลักษณะใดจะเป็นประโยชน์แก่องค์กรที่สุด ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับความรับผิดทางอาญาที่จักต้องพิจารณาการกระทำของบุคคลเป็นแต่ละบุคคลไปว่าเป็นความผิดตามกฎหมายหรือไม่ แม้การอนุมติสินเชื่อจะเป็นไปในรูปมติคณะกรรมการ แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ากรรมการคนใดไม่ต้องมีความรับผิดทางอาญา โจทก์ก็อาจไม่ฟ้องบุคคลดังกล่าวได้ หากได้มีกฎหมายบัญญัติว่าต้องฟ้องคณะกรรมการทุกคนดังที่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ให้การต่อสู้ไม่ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔

จำเลยที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๙ และที่ ๑๑ ให้การต่อสู้ในประการต่อไปว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๓ และฉบับที่ ๓๐ ได้แต่งตั้ง คตส. ขึ้นและให้มีอำนาจดำเนินการเฉพาะการตรวจสอบการดำเนินการ หรือโครงการที่ได้รับอนุมัติ หรือเห็นชอบโดยบุคคลในคณะรัฐมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของการปฏิรูปการปกครอง ซึ่งหมายถึง คณะรัฐมนตรีชุดที่ ๕๕ ซึ่งมีจำเลยที่ ๑ เป็นนายกรัฐมนตรีและบริหารราชการแผ่นดินในระหว่างวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ เท่านั้น แต่คดีนี้เกิดขึ้นระหว่างปี ๒๕๔๖ ในสมัยคณะรัฐมนตรีชุดที่ ๕๔ คตส. ไม่มีอำนาจตรวจสอบการดำเนินการดังกล่าว การตรวจสอบของ คตส. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง เห็นว่า ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ กำหนดให้ คตส. มีอำนาจตรวจสอบการดำเนินงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือเห็นชอบโดยบุคคลในคณะรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของการปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นไปโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

ตรวจสอบสัญญา สัญญาสัมปทานหรือการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำที่เอื้อประโยชน์แก่เอกชนโดยมิชอบ หรือมีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ตรวจสอบการปฏิบัติราชการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ รวมทั้งมีอำนาจตรวจสอบการกระทำของบุคคลใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือหลีกเลี่ยงกฎหมายว่าด้วยภาษีอากร อันเป็นการกระทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ นอกจากนี้ ประกาศฉบับนี้ยังให้ คตส. มีอำนาจพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เห็นควรตรวจสอบ เรื่องที่มีผู้เสนอข้อมูล หรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานอื่นอีกด้วย ดังนั้น แม้ตามคำฟ้องการทำความผิด ในคดีนี้จะเกิดขึ้น ในระหว่างปี ๒๕๕๖ มิใช่โครงการที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับความเห็นชอบหรือเกี่ยวข้องกับบุคคล ในคณะรัฐมนตรีชุดที่ ๕๕ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของการปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขก็ตาม แต่เมื่อเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ คตส. เห็นควรตรวจสอบ ย่อมมีอำนาจตรวจสอบและไต่สวนได้ การดำเนินการของ คตส. จึงชอบด้วยกฎหมาย ข้อต่อสู้ของจำเลยที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๙ และที่ ๑๑ ข้อนี้ ฟังไม่ขึ้น

จำเลยที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๙ และที่ ๑๑ ให้การต่อสู้ในประการต่อไปว่า กระบวนการตรวจสอบ และไต่สวนของ คตส. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะคณะอนุกรรมการไต่สวนนำบันทึกถ้อยคำ หรือคำให้การพยานในชั้นคณะอนุกรรมการตรวจสอบมาประกอบการพิจารณา โดยมีได้นำพยานบุคคล ที่ได้ให้ถ้อยคำหรือให้การต่อคณะอนุกรรมการตรวจสอบมาไต่สวนอีกครั้งหรือสอบถามในชั้นของ คณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อให้รับรองถ้อยคำ พยานในลักษณะดังกล่าวเป็นเพียงพยานบอกเล่า ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังและนำมาประกอบการมีมติชี้มูลความผิดของบุคคลในทางอาญาได้ เห็นว่า ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบว่าด้วยการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ กำหนดว่า เมื่อปรากฏพฤติการณ์ว่า ได้มีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ คณะกรรมการอาจมีมติให้ตรวจสอบมูลคดีก่อน หรือให้ไต่สวนผู้ถูกกล่าวหาแล้ววินิจฉัยมูลความผิดโดยไม่ต้องตรวจสอบก็ได้ ข้อ ๘ กำหนดว่า เมื่อมีหลักฐานอันน่าเชื่อถือได้ว่ามีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ให้ คตส. มีมติให้ไต่สวน

โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนแทนก็ได้ แล้วสรุปสำนวนเสนอคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยต่อไป ข้อ ๙ กำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการไต่สวนดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้วให้จัดทำสำนวนเสนอต่อประธานกรรมการ ข้อ ๑๐ กำหนดให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาโดยด่วน ข้อ ๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนแล้วมีมติว่ามีมูลหรือไม่ ข้อ ๑๒ กำหนดว่า หากคณะกรรมการมีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดให้ดำเนินการต่อไปตามประกาศตรวจสอบ และข้อ ๓๒ วรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีที่ได้ใช้ระเบียบนี้ตรวจสอบและไต่สวนในเรื่องใด ให้ถือพยานหลักฐานตามสำนวนตรวจสอบเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนไต่สวนด้วย ซึ่งหมายถึงให้ถือพยานหลักฐานทั้งพยานบุคคลและพยานเอกสารตามสำนวนการตรวจสอบเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนด้วย คดีนี้ คตส. มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ใ้รับเรื่องที่ธนาคารแห่งประเทศไทยร้องทุกข์ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ดำเนินคดีแก่ผู้บริหารธนาคารผู้เสียหาย และบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ และกรณีการขายหุ้นบุริมสิทธิให้แก่จำเลยที่ ๒๒ รวมทั้งการอนุมัติและจ่ายเงินสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่จำเลยที่ ๑๘ มาทำการตรวจสอบ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีนางเสาวนีย์ อัครโรจน์ เป็นประธานอนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อสรุปเสนอ คตส. วินิจฉัยว่ามีมูลคดีที่จะดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาแก่บุคคลใดบ้าง และต่อมาได้มีคำสั่งที่ คตส. ๐๐๐๘/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนกรณีกล่าวหา พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร คณะกรรมการบริหารและพนักงานธนาคารผู้เสียหายและพวก ร่วมกันกระทำความผิด หรือสนับสนุนการกระทำความผิดฐานเป็นพนักงาน หรือเจ้าพนักงานปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต โดยมีนางเสาวนีย์เป็นประธานอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการไต่สวนย่อมสามารถถือเอาพยานหลักฐานตามสำนวนตรวจสอบมาเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนได้ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบว่าด้วยการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๓๒ วรรคสอง หากจำต้องให้พยานบุคคลมาให้การใหม่หรือมายืนยันตามคำให้การเดิมอีกครั้งหนึ่งไม่กระบวนกรตรวจสอบและไต่สวนของ คตส. จึงชอบด้วยกฎหมาย

จำเลยที่ ๖ ให้การต่อสู้คดีประการหนึ่งว่า จำเลยที่ ๖ พ้นจากการเป็นพนักงานของธนาคารผู้เสียหายตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ แต่ธนาคารผู้เสียหายเพ่งยื่นคำกล่าวหาจำเลยที่ ๖ ต่อ คตส. ภายหลังจากที่คณะอนุกรรมการตรวจสอบสรุปข้อเท็จจริงและความเห็นเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๐ อันเป็นการกล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเกินกว่า ๒ ปี แล้ว คตส. จึงไม่มีอำนาจรับคำกล่าวหาของธนาคารผู้เสียหายไว้ การดำเนินการตรวจสอบและไต่สวนข้อเท็จจริงของ คตส. เกี่ยวกับจำเลยที่ ๖ เป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๖ นั้น เห็นว่า คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ออกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยประกาศดังกล่าวได้มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นคณะหนึ่ง ให้มีอำนาจตรวจสอบการปฏิบัติราชการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ทั้งให้มีอำนาจพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เห็นควรตรวจสอบ เรื่องที่มีผู้เสนอข้อมูลหรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการหน่วยงานอื่นใดก็ได้ การที่ คตส. รับคำกล่าวหาของธนาคารผู้เสียหายไว้ดำเนินการ จึงเป็นการใช้อำนาจที่มีอยู่ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ดังกล่าว ซึ่งเป็นคนละกรณีกับมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (เดิม) ย่อมไม่ต้องห้ามตามบทกฎหมายที่จำเลยที่ ๖ ยกขึ้นต่อสู้แต่อย่างใด การดำเนินการตรวจสอบและไต่สวนข้อเท็จจริงของ คตส. เกี่ยวกับจำเลยที่ ๖ จึงเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ มีการร้องทุกข์ตามกฎหมายแล้วหรือไม่ และโจทก์มีอำนาจขอให้คืนหรือใช้เงินแก่ธนาคารผู้เสียหายหรือไม่ ข้อนี้จำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ ให้การต่อสู้ทำนองเดียวกันว่า ธนาคารผู้เสียหายรู้ข้อเท็จจริงและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่ธนาคารผู้เสียหายได้ทราบผลการสอบข้อเท็จจริง ต่อมาธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ และการขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐

ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ซึ่งในการร้องทุกข์ดังกล่าวไม่ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ การที่ต่อมาธนาคารผู้เสียหายร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ ต่อ คตส. เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ จึงล่วงเลยเวลาการร้องทุกข์ตามกฎหมาย ทั้งการร้องทุกข์ต่อ คตส. มิได้เป็นการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนจึงเป็นการร้องทุกข์ที่ไม่ชอบ คดีสำหรับความผิดดังกล่าวจึงขาดอายุความ เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๖ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๙๕ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๗) ให้นิยาม “คำร้องทุกข์” ว่า “หมายความถึงการที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ” ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า ในการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่ธนาคารผู้เสียหายได้แต่งตั้งขึ้น ผลการสอบสวนคณะกรรมการมีความเห็นว่าจำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ ในฐานะคณะกรรมการสินเชื่อไม่มีความผิด ในเวลาดังกล่าวจึงต้องถือว่าธนาคารผู้เสียหายยังไม่รู้ถึงข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ เป็นผู้กระทำความผิด อายุความร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๖ สำหรับจำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ จึงยังไม่เริ่มต้นนับ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนต่อไปว่า ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งในขณะนั้นอยู่ในฐานะผู้เสียหายในความผิดดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๖ นว ได้ร้องทุกข์กรณีนี้ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ตามหนังสือร้องทุกข์เอกสารหมายเลข จ.๓๖๓ ซึ่งการร้องทุกข์นอกจากมีข้อความเกี่ยวกับการอนุมัติสินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ และการขายหุ้นบุริมสิทธิให้แก่จำเลยที่ ๒๒ โดยมีขอบแล้ว ในข้อ ๖.๕ ยังมีข้อความถึงการอนุมัติสินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีการระบุพฤติการณ์ว่า พบว่าจำเลยที่ ๑๘ มิได้นำเงินไปใช้ซื้อที่ดินตามวัตถุประสงค์ที่ขอแต่กลับนำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง และกลุ่มของจำเลยที่ ๒๐ ตอนท้ายของหนังสือร้องทุกข์ข้อ ๗.๑ มีข้อความว่า กรณีการให้สินเชื่อแก่จำเลยที่ ๑๙ ... สำหรับพนักงานธนาคารกรุงไทยฯ คณะกรรมการสินเชื่อ และกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องนอกจากที่กล่าวมา และการอนุมัติสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และจ่ายให้แก่จำเลยที่ ๑๘ เพื่อใช้ในการซื้อที่ดินให้กับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ตามที่กล่าวมาในข้อ ๖.๕

หากพนักงานสอบสวนสืบสวนพบว่า ผู้ใดมีส่วนร่วมกันกระทำความผิดหรือให้ความช่วยเหลือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด หรือปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายในความผิดใดแล้วแต่กรณี ธนาการแห่งประเทศไทย ประสงค์ที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับบุคคลนั้นหรือความผิดนั้นด้วย กรณีการขายหุ้นบุริมสิทธิให้กับจำเลยที่ ๒๒ ... สำหรับพนักงานธนาการกรุงเทพฯ และกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องอื่นนอกจากที่กล่าวมา หากพนักงานสอบสวนสืบสวนพบว่า มีส่วนร่วมกันกระทำความผิดหรือให้ความช่วยเหลือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด ธนาการแห่งประเทศไทยประสงค์ที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับบุคคลนั้นด้วย ซึ่งข้อความตามหนังสือร้องทุกข์เห็นได้ชัดเจนว่า ผู้ร้องทุกข์ได้กล่าวหาว่า มีผู้กระทำความผิดทั้งกรณีการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมตลอดถึงการอนุมัติขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ด้วย เพียงแต่ตัวผู้กระทำความผิดในขณะที่ร้องทุกข์นั้นมีการระบุดังเพียงบางคนเท่าที่ปรากฏความผิดแน่ชัดเท่านั้น สำหรับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ร้องทุกข์ก็ได้แสดงความประสงค์ที่จะให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีโดยมีเจตนาให้ผู้เกี่ยวข้องซึ่งมีหลักฐานว่าได้ร่วมหรือสนับสนุนในการกระทำความผิดได้รับโทษ ซึ่งถือเป็นการร้องทุกข์ตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว เพราะตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๗) ที่กล่าวข้างต้นนั้น เห็นได้ว่าการร้องทุกข์หาจำเป็นต้องระบุตัวผู้กระทำความผิดในกรณีที่ยังไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดที่ชัดเจนในขณะที่ร้องทุกข์ไม่ ดังนั้น การที่ธนาการแห่งประเทศไทยร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีต่อผู้เกี่ยวข้องกับการผิดตามที่ร้องทุกข์ทั้งสามกรณีจึงเป็นการร้องทุกข์โดยชอบภายในอายุความแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจเรียกให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินในคำฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ข้อต่อสู้ของจำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น และที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ให้การต่อสู้ว่า คำขอท้ายฟ้องโจทก์ที่ขอให้คืนหรือใช้เงินตามพระราชบัญญัติการธนาการพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๖ นว ไม่อาจกระทำได้นั้น ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก เพราะไม่ทำให้ผลของคดีส่วนนี้เปลี่ยนแปลง

จำเลยที่ ๕ ยกข้อต่อสู้ในประเด็นนี้อีกประการหนึ่งว่า ธนาการผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑๙ และที่ ๒๒ เป็นคดีแพ่งในหนึ่รายนี้แล้ว โจทก์จึงไม่มีสิทธิขอให้คืนหรือใช้เงินในคดีนี้อีก ข้อเท็จจริงได้รับความจากการไต่สวนว่า เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ธนาการผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑๙ บริษัท เค แอนด์ วี เอส อาร์ เอส การ์เด็นโฮม จำกัด จำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๕ ต่อศาลแพ่ง

เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๖.๒๖๘/๒๕๔๙ ให้ร่วมกันชำระหนี้ ๑๐,๒๓๔,๗๕๒,๘๖๓.๓๑ บาท พร้อมดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๘,๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท หากไม่ชำระให้บังคับจำนองตามสัญญากู้เงิน
ที่จำเลยที่ ๑๙ ได้รับอนุมัติสินเชื่อวงเงิน ๘,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากธนาคารผู้เสียหาย
มีการเบิกวงเงินไปบางส่วนแล้ว แต่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งไม่รับฟ้องแย้งของจำเลย
คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา และเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ธนาคารผู้เสียหาย
ได้ฟ้องจำเลยที่ ๒๒ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๘๗๗๔/๒๕๔๗
ให้ร่วมกันชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ที่จำเลยที่ ๒๒ ซื้อไปจากธนาคาร
ผู้เสียหายแล้วไม่ชำระราคา โดยมีการนำหุ้นสามัญเพิ่มทุนของจำเลยที่ ๒๐ ที่จำเลยที่ ๒๒ ชำระเงินค่าจองซื้อ
ให้แก่ธนาคารผู้เสียหายไปหักชำระหนี้ได้บางส่วน คงเหลือหนี้ที่จำเลยทั้งสามต้องร่วมกันชำระ
๑,๒๓๙,๔๔๑,๒๒๗.๕๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๔.๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท
ศาลชั้นต้นพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน
๑,๒๒๕,๓๓๕,๖๙๓.๑๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปี จากต้นเงิน ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท
นับแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ โดยให้นำเงินที่ได้จากการจำหน่าย
หุ้นสามัญเพิ่มทุนมาหักออก คดีถึงที่สุด ข้อนี้เห็นว่า โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๕ กับพวกในข้อหาความผิดฐานยกยอก
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ซึ่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ให้โจทก์มีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญเสียไป
เนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าวที่โดยแท้แล้วเป็นสิทธิเรียกร้องทางแพ่งของผู้เสียหายคืนจากผู้กระทำ
ความผิดแทนผู้เสียหายได้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ กำหนดให้
การพิจารณาคดีในส่วนแพ่งดังกล่าวต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
เมื่อพิจารณาว่า คดีที่ธนาคารผู้เสียหายได้ฟ้องจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๕ ต่อศาลแพ่ง เป็นคดี
หมายเลขดำที่ ๖.๒๖๘/๒๕๔๙ และได้ฟ้องจำเลยที่ ๒๒ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้
เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๘๗๗๔/๒๕๔๗ ดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ทางแพ่งที่เกิดจากมูลสัญญา
แต่ในคดีนี้โจทก์เรียกทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดแทนผู้เสียหายนั้น
เป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ทางแพ่งที่เกิดจากมูลละเมิด สภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลัก
แห่งข้อหาจึงแตกต่างกัน ถ้อยคำว่าการที่โจทก์เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายดังกล่าวเป็นการยื่นฟ้อง

ในเรื่องเดียวกัน หรือเป็นการรื้อร่องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน กรณีย่อมไม่เป็นฟ้องซ้ำ และฟ้องซ้อนหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๗๓ (๑) และมาตรา ๑๔๔ กับคดีข้างต้นแต่อย่างใด ดังนั้น โจทก์จึงมีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาที่ธนาคารผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการทำความผิด แทนธนาคารผู้เสียหายในคดีนี้ได้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เป็นอันระงับไปแล้วหรือไม่ ข้อนี้จำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ให้การต่อสู้ว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ได้ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ต่อศาลจังหวัดพระโขนงในข้อหาฉ้อโกง และศาลดังกล่าวมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจึงเป็นอันระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) ในเรื่องนี้ข้อเท็จจริงได้ความตามทางใต้ส่วนว่า จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ต่างยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ต่อศาลจังหวัดพระโขนง เป็นคดีหมายเลขดำที่ อ.๔๘๕๖ - ๔๘๕๘/๒๕๕๐ ในความผิดฐานฉ้อโกง โดยบรรยายฟ้องมีใจความสำคัญว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จำเลยที่ ๑๙ โดยจำเลยที่ ๒๓ ยื่นขอสินเชื่อจากธนาคารผู้เสียหายจำนวน ๑๑,๖๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็นวงเงินรีไฟแนนซ์ ๙,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินค่าพัฒนาที่ดิน ๑,๗๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับวงเงินรีไฟแนนซ์อ้างว่าเพื่อนำไปชำระหนี้เงินกู้ที่ปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ที่ยอมลดหนี้ให้จาก ๑๔,๓๑๕,๕๘๐,๐๐๐ บาท เหลือ ๙,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นความเท็จ ความจริงจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ทราบอยู่แล้วว่าการลดหนี้ให้เหลือเพียง ๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทำให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ หลงเชื่ออนุมัติวงเงินสินเชื่อเกินไปกว่าจำนวนที่ต้องนำไปชำระหนี้ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันและมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ยกฟ้อง โดยเห็นว่าในการพิจารณาสินเชื่อของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ มิได้พิจารณาถึงภาระหนี้ที่แท้จริงที่จำเลยที่ ๑๙ มีต่อธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นสำคัญ และการที่จำเลยที่ ๑๙ เบิกเงินไปกว่า ๗,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่นำเงินไปชำระหนี้เพียง ๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการที่จำเลยที่ ๑๙ โดยจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ปกปิดข้อเท็จจริงหลอกลวงธนาคารผู้เสียหายว่าเป็นหนี้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตามจำนวนที่ขอเบิกไป ซึ่งชั้นตอนดังกล่าวจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

คดีถึงที่สุด เห็นว่า การที่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจะเป็นอันระงับไปเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิด ซึ่งได้ฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) นั้น ต้องเป็นกรณีที่มีการดำเนินคดีอาญาดังกล่าวได้กระทำโดยผู้มีอำนาจฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ซึ่งเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในคดีข้างต้น ไม่ได้ฟ้องคดีดังกล่าว ในนามของธนาคารผู้เสียหาย ทั้งยังปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ถูกฟ้องในคดีนี้ว่าร่วมกระทำความผิด กับจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในการกระทำที่จำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ถูกฟ้องในคดี ที่ศาลจังหวัดพระโขนง เป็นคดีหมายเลขดำที่ อ.๔๘๕๖ - ๔๘๕๘/๒๕๕๐ ด้วย การฟ้องร้องคดีดังกล่าว จึงไม่ใช่การดำเนินคดีโดยผู้เสียหาย ศาลจังหวัดพระโขนงจึงไม่มีอำนาจวินิจฉัยเนื้อหาแห่งคดี กรณียอมถือไม่ได้ว่าการกระทำของจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ที่ถูกฟ้องในคดีนี้เคยถูกฟ้อง และศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาด อันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในคดีนี้เป็นอันระงับไป แต่ประการใดไม่

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ธนาคารผู้เสียหายอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ชอบด้วยระเบียบ คำสั่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ในเรื่องนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการให้สินเชื่อที่เล็งเห็นได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๒ และมีคำสั่งธนาคารกรุงไทย ที่ ธ.๒๒๒/๒๕๔๕ เรื่องนโยบายสินเชื่อ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ กำหนดสินเชื่อที่ต้องห้ามและไม่ประสงค์ให้กู้ไว้ ซึ่งในการพิจารณาสินเชื่อผู้เกี่ยวข้องทุกระดับต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ สินเชื่อที่ต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในประกาศและคำสั่งดังกล่าวคือการให้สินเชื่อ ในลักษณะที่เล็งเห็นได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้ ได้แก่ การให้สินเชื่อแก่ลูกค้าที่ไม่อาจชำระหนี้ได้หรืออาจชำระหนี้ได้ โดยยาก ประกอบด้วยบุคคล ดังนี้ บุคคลที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ บุคคลที่ถูกฟ้องบังคับชำระหนี้ และไม่มีทรัพย์สินพอที่จะยึดมาชำระหนี้ได้ บุคคลที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง หรือความสามารถในการหารายได้ต่ำ จนไม่น่าเชื่อว่าจะชำระหนี้ได้ บุคคลที่ไม่ปรากฏว่าประกอบธุรกิจแน่ชัด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า ไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจัง และไม่ปรากฏว่ามีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ สำหรับการให้สินเชื่อ รายจำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า จำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ ต่างเป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับจำเลยที่ ๒๐ ดังจะเห็นได้จากจำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ ต่างมีจำเลยที่ ๒๓

ซึ่งเป็นเครือญาติกับจำเลยที่ ๒๕ และจำเลยที่ ๒๔ เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทน และยังมี นางสาวสิริอักษร กฤษดาธานนท์ และนายวสุพันธ์ กฤษดาธานนท์ ซึ่งเป็นบุตรของจำเลยที่ ๒๕ เป็นผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ อีกด้วย ในการติดต่อขอสินเชื่อจากธนาคารผู้เสียหายมีนายกฤษฎา เจริญกุลกิจ ผู้ใกล้ชิดจำเลยที่ ๒๕ นางสาวนุจรินทร์ อุทัยเจริญพงษ์ รองกรรมการผู้จัดการบริษัทจำเลยที่ ๒๐ และจำเลยที่ ๒๗ ซึ่งเป็นพนักงานของจำเลยที่ ๒๐ เป็นผู้ดำเนินการเองทั้งสิ้น ทั้งในภายหลังก็ปรากฏข้อเท็จจริงด้วยว่าเงินที่ได้จากการขอสินเชื่อของจำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ จำนวนมากโอนไปที่จำเลยที่ ๒๐ และจำเลยที่ ๒๕ ดังนั้น ในการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้นอกจากจะต้องพิจารณาจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๑๙ ผู้ขอสินเชื่อเป็นหลักแล้ว ยังต้องพิจารณาจำเลยที่ ๒๐ ตลอดจนบริษัทในกลุ่มประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นถึงฐานะที่แท้จริงของลูกหนี้ ซึ่งเมื่อพิจารณาฐานะและผลการดำเนินงานของจำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่มแต่ละรายจะพบข้อเท็จจริง ดังนี้

จำเลยที่ ๑๘ ก่อนมีการขอสินเชื่อต่อธนาคารผู้เสียหาย ปี ๒๕๔๔ ปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ มีผลขาดทุนสะสม ๒๐๖,๘๘๖,๕๔๙.๗๖ บาท ๒๐๗,๘๕๑,๔๓๒.๘๗ บาท และ ๒๓๗,๖๗๔,๔๕๖.๐๖ บาท ตามลำดับ ปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๕ มีรายได้จากดอกเบี้ยรับเพียงรายการเดียว จำนวน ๓๙.๗๓ บาท ๔๘๘.๑๐ บาท ๖๓๑.๙๔ บาท และ ๑๐๘.๑๘ บาท ตามลำดับ เฉพาะปี ๒๕๔๕ มีรายได้จากการขาย ๑,๔๕๑,๓๕๘.๑๘ บาท มีผลการดำเนินงานขาดทุนมาโดยตลอด โดยปี ๒๕๔๒ ขาดทุน ๓๕๘,๒๑๗,๒๒๑.๘๙ บาท ปี ๒๕๔๓ แม้จะปรากฏว่ามีกำไร ๗๓,๘๗๓,๖๗๔.๓๐ บาท แต่ก็ยังเป็นกำไรอันเนื่องมาจากการปรับโครงสร้างหนี้ ปี ๒๕๔๔ ขาดทุน ๙๘๙,๓๐๗.๘๙ บาท ปี ๒๕๔๕ ขาดทุน ๙๖๔,๘๘๓.๑๑ บาท มีผลขาดทุนสะสมประมาณ ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบการเงินมีรายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ส่วนใหญ่เป็นรายการเงินยืมระหว่างบริษัทในกลุ่ม ส่วนที่ปรากฏว่ามีส่วนของทุน ๔๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็มีที่มาจากการออกหุ้นเพิ่มทุน

จำเลยที่ ๑๙ งบการเงินมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานหลายปี ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๔ มีส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบ ๓,๒๐๐,๐๓๑,๙๔๑ บาท และ ๓,๑๖๑,๙๐๒,๗๘๒ บาท ตามลำดับ นายยุทธนา วราภิรมย์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้ความเห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า มีความไม่แน่นอนที่เป็นสาระสำคัญซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมากเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของจำเลยที่ ๑๙ และจำเลยที่ ๑๙ มียอดคงเหลือลูกหนี้เงินให้กู้ยืม

และดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ จำนวน ๘,๙๒๖,๓๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งส่วนใหญ่ค้างอยู่เป็นระยะเวลานาน และเงินลงทุนในหุ้นของจำเลยที่ ๑๙ ที่เกี่ยวข้องกันประสบผลขาดทุนจากการดำเนินงาน มีหนี้สินหมุนเวียนสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน และมีผลขาดทุนเกินทุนเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นเหตุให้มีข้อสงสัยอย่างมากต่อความสามารถในการดำรงอยู่ของบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน และ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ จำเลยที่ ๑๙ มีรายได้รวม ๓๖๙,๐๑๗,๖๓๕ บาท และ ๓๗๑,๖๒๕,๙๔๒ บาท ซึ่งเป็นรายได้จากดอกเบี้ยรับมิได้เป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจจริง และหมายเหตุประกอบงบการเงินระบุว่า จำเลยที่ ๑๙ ไม่ได้ประกอบธุรกิจตามวัตถุประสงค์ที่จดทะเบียนไว้ นอกจากนี้ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑๙ เป็นหนี้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวนมากโดยได้กู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ จำนวนเงิน ๗,๘๖๙,๕๒๐,๐๐๐ บาท ชำระเงินต้นเพียง ๒๐,๗๘๐,๐๐๐ บาท ค้างชำระดอกเบี้ยทั้งหมด เป็นเงิน ๕,๕๘๖,๔๙๐,๐๐๐ บาท จนต้องมีการปรับโครงสร้างหนี้ในปี ๒๕๔๔ มีหนี้ค้างรวม ๑๓,๔๓๕,๒๒๖,๙๖๘.๙๐ บาท หลังทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้จำเลยที่ ๑๙ เพียงแต่ชำระดอกเบี้ยให้ประมาณเดือนละ ๑๗๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ต่ำมาก

จำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่มเป็นหนี้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารผู้เสียหาย โดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว สำหรับในส่วนที่เป็นหนี้ธนาคารผู้เสียหายนั้นมีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ ซึ่งมีภาระหนี้ทั้งสิ้น ๕,๗๕๗,๙๔๐,๐๐๐ บาท มีการแปลงหนี้บางส่วนเป็นหุ้นบุริมสิทธิ ทำให้ธนาคารผู้เสียหายมีส่วนสูญเสีย ๑,๘๔๓,๗๓๖,๗๓๑.๘๐ บาท เวลานั้นจำเลยที่ ๒๐ ถูกฟ้องให้ตกเป็นบุคคลล้มละลายด้วย แต่มีการถอนฟ้องในเวลาต่อมา จำเลยที่ ๒๐ ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ได้ ในเวลาต่อมาจึงมีการขอสินเชื่อเพิ่มอีก จำนวน ๑๕๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีการจัดอันดับความเสี่ยงให้อยู่อันดับที่ ๕ ระดับความเสี่ยงสูง มีปัญหาในการชำระหนี้คืนอย่างเด่นชัด โดยที่ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้มีเงื่อนไขห้ามจำเลยที่ ๒๐ ก่อหนี้เพิ่ม ส่วนฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ มีผลขาดทุนสะสม ๖,๓๘๓,๕๓๒,๗๘๐ บาท ๗,๗๐๐,๒๒๒,๔๕๒ บาท และ ๖,๘๐๒,๙๗๑,๑๕๑ บาท ตามลำดับ นอกจากจำเลยที่ ๒๐ เป็นหนี้สินจำนวนมาก บริษัทอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกับจำเลยที่ ๒๐ ไม่ว่าจะเป็นจำเลยที่ ๒๑ ที่ ๒๒ บริษัทชะอำ ดีเวลลอปเม้นท์ แอนด์

คอนสตรัคชั่น จำกัด บริษัททอปเปอร์ แมนเนจเม้นท์ จำกัด ต่างตกอยู่ในฐานะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และมีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารผู้เสียหาย และได้ความจากนายจำรัส ปิงคลาศัย ผู้ตรวจสอบบัญชีของจำเลยที่ ๒๐ เกี่ยวกับสภาพคล่องของจำเลยที่ ๒๐ ในปี ๒๕๔๖ และปี ๒๕๔๗ ว่า งบการเงินปี ๒๕๔๖ มีสินทรัพย์รวม ๗,๕๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีหนี้สินหมุนเวียน ๒,๓๐๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท หนี้สินไม่หมุนเวียน ๓,๖๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นหนี้สิน ๕,๙๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนของผู้ถือหุ้น ๑,๖๕๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีผลขาดทุนสะสม ๖,๘๐๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แม้ว่างบการเงินปี ๒๕๔๖ จะแสดงกำไรสุทธิ ๘๙๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่แท้จริงแล้วผลการดำเนินการตามปกติมีผลขาดทุน ๑,๘๖๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่มีกำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ ๒,๗๖๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท

เมื่อพิจารณาถึงฐานะและผลการดำเนินงานของจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๑๙ รวมถึงจำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่มต่างอยู่ในสภาพมีหนี้สินเป็นจำนวนมากและไม่มีรายได้ต่อเนื่องกันมาหลายปี การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มีจำนวนน้อยมาก มีดอกเบี้ยเพิ่มพูนขึ้นอย่างมาก แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า จำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ มีฐานะการเงินที่ไม่มั่นคง ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ที่ขอสินเชื่อได้ และแม้ว่าในการขอสินเชื่อของจำเลยที่ ๑๘ จะอ้างว่าเป็นการขอสินเชื่อเพื่อนำไปซื้อที่ดินขาย ซึ่งได้แสดงประมาณการว่าจะมีผลกำไรนำมาชำระหนี้ให้แก่ธนาคารผู้เสียหายได้ เช่นเดียวกับการขอสินเชื่อของจำเลยที่ ๑๙ ที่เป็นการขอสินเชื่อเพื่อทำโครงการกฤษฎาชาติ 4000 และตามแผนงานที่เสนอคาดว่าจะมีกำไรสามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้เช่นกันนั้น เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของทั้งสองกรณี โดยเฉพาะแล้ว เห็นว่า สำหรับการขอสินเชื่อของจำเลยที่ ๑๘ อ้างว่า เพื่อซื้อที่ดินที่มีศักยภาพเก็บไว้เอง หรือจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม มีลูกค้าหลักคือจำเลยที่ ๒๐ มีเอกสารแนบคำขอสินเชื่อเป็นบันทึกข้อตกลงซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยที่ ๑๘ กับจำเลยที่ ๒๐ ซึ่งเมื่อได้พิจารณาฐานะของจำเลยที่ ๒๐ ดังที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า เป็นหนี้กับสถาบันการเงินหลายแห่งและมีการปรับโครงสร้างหนี้ โดยเฉพาะตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารผู้เสียหายมีเงื่อนไขห้ามมิให้จำเลยที่ ๒๐ ก่อหนี้เพิ่ม ในบันทึกข้อตกลงระหว่างจำเลยที่ ๑๘ กับจำเลยที่ ๒๐ เองก็ยังมีข้อตกลงให้จำเลยที่ ๑๘ ต้องหาแหล่งเงินทุนให้แก่จำเลยที่ ๒๐ ด้วย จึงเป็นที่เห็นได้โดยแจ้งชัดว่าจำเลยที่ ๒๐ ไม่อยู่ในฐานะที่จะซื้อที่ดินจากจำเลยที่ ๑๘ ได้ตามที่กล่าวอ้าง ดังนั้น ข้อที่ว่าจำเลยที่ ๑๘ จะนำเงินกำไรที่ได้จากการขายที่ดินมาชำระหนี้ให้แก่ธนาคารผู้เสียหายได้ จึงเป็นข้อกล่าวอ้างที่เลื่อนลอยปราศจากเหตุผลและไม่มีข้อมูลใด ๆ สนับสนุน

ส่วนโครงการที่จำเลยที่ ๑๙ นำเสนอเพื่อขออนุมัติสินเชื่อ นั้น เป็นโครงการขนาดใหญ่ วงเงินที่ขอสินเชื่อสูงถึง ๑๑,๖๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่มีเอกสารแนบมาด้วยเพียง ๒ รายการ คือ ผังโครงการและประมาณการทางการเงิน ภายหลังจากธนาคารผู้เสียหายมีหนังสือแจ้งให้จำเลยที่ ๑๙ จัดส่งเอกสารเพิ่มเติม จึงมีการส่งสำเนาโฉนดที่ดิน รายงานการประเมินโดยผู้ประเมิน ๒ ราย แผนการก่อสร้างเป็นรายเฟส รายงานสิ่งแวดล้อม ส่วนการตลาดลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย สำหรับรายงานความเป็นไปได้เบื้องต้นของโครงการเพิ่งจัดทำเสร็จหลังจากยื่นคำขอสินเชื่อในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แสดงว่าขณะยื่นคำขอสินเชื่อจำเลยที่ ๑๙ ยังไม่ได้จัดทำรายละเอียดของข้อมูลที่จำเป็นของโครงการ พฤติการณ์ดังกล่าวจึงมีข้อสงสัยว่าจำเลยที่ ๑๙ มีความตั้งใจที่จะทำโครงการจริงหรือไม่ เมื่อพิจารณาประมาณการทางการเงินรายการค่าพัฒนาที่ดิน ๒,๕๖๒,๑๑๔,๗๖๑ บาท ก็มีแต่ประมาณการค่าก่อสร้าง ไม่มีแบบก่อสร้างหรือรายละเอียดประกอบแบบ ส่วนรายงานการประเมินราคาหลักประกันของบริษัทซาลแมนน์ (พาร์อีสท์) จำกัด ผู้ประเมินก็เพิ่งออกสำรวจในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เป็นวันเดียวกับที่จำเลยที่ ๑๙ ยื่นคำขอสินเชื่อและเพิ่งจัดทำรายงานการประเมินราคาที่ดินหลักประกันส่งให้ธนาคารผู้เสียหายในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เป็นการจัดทำขึ้นอย่างเร่งรีบ ทำให้มีข้อผิดพลาด เช่น ตามรายงานการประเมินราคาดังกล่าวระบุว่าได้ใช้แนวทางการพัฒนาเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ปลอดภาระศุลกากร โดยรายการค่าก่อสร้างด้านศุลกากร ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้ง ๆ ที่จำเลยที่ ๑๙ ไม่ได้ขอสินเชื่อเพื่อทำโครงการปลอดศุลกากร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเลยที่ ๑๙ นำเสนอมาทั้งหมด ล้วนแต่เป็นการกล่าวอ้างขึ้นลอย ๆ โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุน ไม่มีการวิจัยหรือสำรวจทางการตลาด ที่ดินในโครงการยังมีของบุคคลภายนอกถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับจำเลยที่ ๑๙ และบริษัท เค แอนด์ วี เอส อาร์ เอส การ์เด็นโฮม จำกัด ถึง ๒๕ แปลง คิดเป็นสัดส่วนกรรมสิทธิ์ของบุคคลภายนอกถึง ๑๘๘ ไร่ จำเลยที่ ๑๙ ไม่มีแผนงานหรือแนวทางที่จะได้ดังกล่าวดังกล่าวมาโดยวิธีใด ด้วยงบประมาณจำนวนเท่าใด หากไม่อาจรวบรวมจัดซื้อที่ดินจากบุคคลภายนอกให้เชื่อมต่อกันทั้งแปลง ย่อมไม่อาจดำเนินโครงการได้ ประการสำคัญจำเลยที่ ๑๙ ไม่มีแผนงานเกี่ยวกับระยะเวลาเริ่มลงมือดำเนินโครงการ ไม่มีแผนงานการพัฒนาเป็นรายไตรมาส ไม่มีใบอนุญาตจัดสรร ไม่มีแบบก่อสร้าง ไม่มีแบบพัฒนาสาธารณูปโภค ไม่มีแม้แต่แบบพิมพ์เขียวภาพรวมของโครงการ ที่จำเลยที่ ๑๙ อ้างว่า จะมีจำเลยที่ ๒๐ เป็นพันธมิตรร่วมในการลงทุน โดยมีบันทึกความเข้าใจกับจำเลยที่ ๒๐ โดยตกลงให้จำเลยที่ ๒๐ เป็นผู้ลงทุนพัฒนาโครงการพร้อมบริหารโครงการและการขาย ซึ่งตลอดโครงการ

ต้องใช้เงินลงทุนทั้งสิ้น ๔,๔๙๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า จำเลยที่ ๒๐ ไม่อยู่ในฐานะที่จะหาเงินมาร่วมลงทุนเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคร่วมกับจำเลยที่ ๑๙ ได้ตั้งวินิจฉัยแล้ว ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ในขณะที่จำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ ขอสินเชื่อนั้น จำเลยทั้งสองมีฐานะการเงินไม่มั่นคงความสามารถในการหารายได้ต่ำจนไม่น่าเชื่อว่าจะชำระหนี้ได้ มีเหตุอันควรสงสัยว่าไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจึงและไม่ปรากฏรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ เข้าลักษณะเป็นลูกหนี้ที่ไม่อาจชำระหนี้ได้ หรืออาจชำระหนี้ได้โดยยาก ซึ่งต้องห้ามมิให้ให้สินเชื่อตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การให้สินเชื่อที่เล็งเห็นได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๒ และคำสั่งธนาคารกรุงไทย ที่ ๖.๒๒๒/๒๕๔๕ เรื่อง นโยบายสินเชื่อ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ ข้อ ๓.๑.๓ ข้อย่อย ๒ ก. การที่ธนาคารผู้เสียหายอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นการไม่ชอบ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ธนาคารผู้เสียหายขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ที่นำมาชำระหนี้ให้แก่ธนาคารผู้เสียหายในการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ด้วยการให้เครดิตชำระเงินภายใน ๔ เดือน และมีการมอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ ไปออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒๐ ชอบด้วยระเบียบ คำสั่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เห็นว่า แม้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จะมีได้นิยามการให้สินเชื่อว่ารวมถึงกรณีการเป็นเจ้าหนี้ อันเนื่องจากการขายหุ้นด้วยการให้เครดิตซึ่งเป็นหลักทรัพย์ไว้ด้วย แต่เมื่อพิจารณาคำสั่งที่ ๖.๑๕๓/๒๕๔๖ เรื่อง อำนาจในการอนุมัติสินเชื่อและปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ข้อ ๒.๑ คำนิยาม ๒.๑.๙ ที่ว่า สินเชื่อหมายถึง เงินให้สินเชื่อและภาระผูกพัน และคำสั่งที่ ๖.๒๒๒/๒๕๔๕ เรื่องนโยบายสินเชื่อ ข้อ ๒.๕ ว่าด้วยความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ ในข้อ ๒.๕.๔ ที่ว่าความเสี่ยงจากการชำระเงิน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเมื่อต้องมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างคู่สัญญาในวันเวลาเดียวกัน ซึ่งธนาคารทำธุรกรรมในส่วนที่รับผิดชอบแล้ว แต่ไม่ได้รับสิ่งแลกเปลี่ยนกลับมาจากคู่สัญญา จึงแปลงสภาพเป็นความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมโดยตรง แล้ว ย่อมจะเห็นได้ว่า การขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ โดยให้เครดิตชำระเงินภายใน ๔ เดือน ถือได้ว่าเป็นการให้สินเชื่ออย่างหนึ่ง จึงจำต้องปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวกับการให้สินเชื่อเช่นกัน ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า จำเลยที่ ๓ เจริญกับจำเลยที่ ๒๕ และได้ขอยุติว่าให้จำเลยที่ ๒๕ หาตัวแทนมาซื้อหุ้นบุริมสิทธิในราคา ๑๐ บาท

บวก carrying cost ในอัตรา MLR โดยให้เวลาชำระเงินค่าหุ้น ๔ เดือน แต่ขณะนั้นยังไม่ทราบได้ว่า
จำเลยที่ ๒๕ จะใช้บริษัทใดเป็นผู้ซื้อ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการบริหารธนาคารผู้เสียหาย
จึงมีมติให้เจรจาขายหุ้นบุริมสิทธิ ๑๑๘,๕๗๓,๕๓๘ หุ้น ในราคาหุ้นละ ๑๐ บาท บวกด้วย carrying cost
ในอัตรา MLR ให้กับผู้ที่แสดงความสนใจ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ใช้สิทธิออกเสียงคัดค้าน
การลงทุนหุ้นบุริมสิทธิทั้งหมด รวมทั้งใช้สิทธิในฐานะเจ้าหนี้ยับยั้งการลงทุนหุ้นบุริมสิทธิ หากเสียงส่วนใหญ่
อนุมัติการลงทุนหุ้นบุริมสิทธิเห็นควรให้ใช้สิทธิเพิ่มทุนเพื่อรักษาสิทธิในการรับใบสำคัญแสดงสิทธิ
วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ ธนาคารผู้เสียหายโดยจำเลยที่ ๕ ในฐานะรักษาการกรรมการผู้จัดการใหญ่
ทำสัญญาขายหุ้นบุริมสิทธิ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ กำหนดชำระราคาหุ้นวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗
โดยไม่มีการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๒๒ ตามนโยบายสินเชื่อ ทั้งมีการมอบฉันทะ
ให้จำเลยที่ ๒๒ ไปออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒๐ ทั้งที่ยังไม่มีการชำระค่าหุ้น
จึงเป็นการฝ่าฝืนต่อคำสั่งที่ ๖.๒๒๒/๒๕๕๕ เรื่อง นโยบายสินเชื่อ ข้อ ๒.๕ ว่าด้วยความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ
ในข้อ ๒.๕.๔ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๒ ร่วมกันกระทำความผิดกรณีการอนุมัติสินเชื่อ
ให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า
เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑๘ โดยจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ กรรมการมีหนังสือถึง
ธนาคารผู้เสียหายขอสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท กำหนดชำระคืน ๖ เดือน
เสนอหลักประกันเป็นที่ดินรวม ๑๑ แปลง ให้จำเลยที่ ๒๕ เป็นผู้ค้ำประกัน เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ
ทำรายงานการจัดอันดับความเสี่ยงอยู่ในอันดับ ๓ ระดับความเสี่ยงพอรับได้ คณะกรรมการอนุมัติ
อันดับความเสี่ยงอนุมัติตามเสนอ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ร่วมกันจัดทำ
รายงานการขออนุมัติสินเชื่อ โดยเห็นควรอนุมัติสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงินให้แก่จำเลยที่ ๑๘
จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลา ๖ เดือน มีหลักประกันคือ ให้จดจำนองที่ดินเนื้อที่ประมาณ
๑๕๗ ไร่ มีจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๕ เป็นผู้ค้ำประกัน เสนอผ่านจำเลยที่ ๑๖ ที่ ๑๗ และที่ ๑๒
มีความเห็นควรอนุมัติ จำเลยที่ ๑๒ และที่ ๑๖ ร่วมกันทำบันทึกเพื่อขออนุมัตินำสินเชื่อเข้าที่ประชุม
คณะกรรมการสินเชื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เป็นวาระจร เนื่องจากจำเลยที่ ๑๘ ต้องการใช้จ่าย
ภายในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๕ ลงนามอนุมัติให้นำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการสินเชื่อ

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งปรากฏตามรายงานการประชุมคณะกรรมการสินเชื่อ ว่า คณะกรรมการสินเชื่อ ประกอบด้วยจำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๒ เข้าประชุมและอนุมัติสินเชื่อตามที่จำเลยที่ ๑๘ ขอในการประชุม ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๖ (๑๒๕) โดยให้ใช้วงเงินและเบิกจ่ายที่สาขาพระปิ่นเกล้า เห็นว่า แม้ว่าจำเลยที่ ๑๘ จะเป็นบริษัทในกลุ่มเดียวกับจำเลยที่ ๒๐ แต่คณะกรรมการสินเชื่อประกอบด้วยผู้บริหารสายงาน จากสายงานต่าง ๆ สำหรับจำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๑ ไม่ใช่เป็นผู้รับผิดชอบลูกค้ากลุ่มจำเลยที่ ๒๐ โดยตรง และไม่ปรากฏว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๒๐ อันจะทำให้รู้ถึงฐานะของจำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่ม ประกอบกับจำเลยที่ ๑๘ เป็นลูกค้ารายใหม่ของธนาคารผู้เสียหาย ไม่เป็นหนี้กับสถาบันการเงิน ดังเช่นบริษัทอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่ม การขอสินเชื่อมีหลักประกันทั้งที่เป็นที่ดินและบุคคลค้ำประกัน ในรายงานการขออนุมัติสินเชื่อประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ ที่ฝ่ายสินเชื่อนำเสนอว่า จำเลยที่ ๑๘ มีวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อที่ระบุว่าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหมุนเวียนในการซื้อที่ดินดิบ เพื่อขายให้แก่ ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ มีลูกค้าหลักคือจำเลยที่ ๒๐ มีเป้าหมายซื้อที่ดิน ๑๒๓ แห่ง จำนวน ๘,๐๔๙ ไร่ ใช้เงินมัดจำร้อยละ ๑๐ เป็นเงิน ๕๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท คาดว่าในเวลา ๖ เดือน จะมีกำไรจากการดำเนินงานประมาณ ๙๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในการขอสินเชื่อมีหลักประกันทั้งที่เป็นที่ดิน เนื้อที่ ๑๕๗ ไร่ ๙๐ ตารางวา มูลค่า ๑๔๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมีจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๕ เป็นผู้ค้ำประกัน โดยฝ่ายสินเชื่อมีความเห็นว่า ความเสี่ยงอยู่ในอันดับ ๓ และเห็นควรอนุมัติสินเชื่อให้ ได้ การที่คณะกรรมการสินเชื่อร่วมกันอนุมัติสินเชื่ออาจเป็นเพราะเชื่อในรายงานการขออนุมัติสินเชื่อ ตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อเสนอโดยมีตัวเลขที่สำคัญอยู่ในเกณฑ์ที่อนุมัติสินเชื่อได้ แม้ว่าจะระยะเวลา การดำเนินการเพียง ๔ วัน เป็นระยะเวลาสั้นในขั้นตอนดำเนินการ แต่ก็ยังไม่มีข้อพิรุณอื่นที่จะแสดงให้เห็นว่า เป็นการอนุมัติโดยมีเจตนาช่วยเหลือให้จำเลยที่ ๑๘ ได้รับสินเชื่อ หรือรู้ว่าจะมีการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ แต่อย่างใดไม่ การที่จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๑ ร่วมกันอนุมัติสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๘ จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้ว ข้อต่อสู้ของจำเลยที่ ๘ ที่ว่าไม่ได้เข้าร่วมประชุมและอนุมัติสินเชื่อรายนี้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยต่อไป แต่สำหรับจำเลยที่ ๑๒ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า จำเลยที่ ๑๒ เป็นผู้รับผิดชอบดูแลลูกค้ากลุ่มจำเลยที่ ๒๐ แม้จำเลยที่ ๑๘ จะไม่เคยเป็นลูกค้าของธนาคารผู้เสียหายมาก่อน แต่จำเลยที่ ๑๒ มีความเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๒๐ เมื่อตามรายงานการขออนุมัติสินเชื่อระบุถึงรายละเอียด ของจำเลยที่ ๑๘ ในด้านผู้บริหารและผู้ถือหุ้นตลอดจนระบุวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อที่มุ่งขายที่ดิน

ให้แก่จำเลยที่ ๒๐ เป็นหลัก จำเลยที่ ๑๒ จึงย่อมต้องรู้ได้โดยทันทีถึงความผิดปกติของการขอสินเชื่อรายนี้ เพราะฐานะของจำเลยที่ ๒๐ ไม่มีความสามารถจะดำเนินการได้ในเวลานั้น ความเป็นไปได้ที่จำเลยที่ ๑๘ จะขายที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๒๐ จึงเป็นไปได้เช่นกัน การที่จำเลยที่ ๑๒ ยังร่วมกับกรรมการอื่นอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ พฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑๒ มีเจตนาเพื่อช่วยเหลือจำเลยที่ ๑๘ ให้ได้รับเงินจากธนาคารผู้เสียหายจำนวนดังกล่าวเพื่อนำไปเป็นประโยชน์แก่จำเลยที่ ๒๐ อันเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบกระทำความผิดหน้าที่ของตนเบียดบังเอาทรัพย์สินของธนาคารผู้เสียหายเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินแก่ธนาคารผู้เสียหาย จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ ซึ่งมาตรา ๔ เป็นบทเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษตามมาตรา ๑๑ ที่เป็นบททั่วไปอีก กับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๘ มาตรา ๓๑๑ ซึ่งมาตรา ๓๐๗ และมาตรา ๓๐๘ เป็นบทเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษตามมาตรา ๓๑๑ ที่เป็นบททั่วไปอีก โดยให้ลงโทษตามมาตรา ๓๑๓ ซึ่งเป็นบทฉกรรจ์ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ ประกอบมาตรา ๓๕๔ ที่เป็นบทเฉพาะ ไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษตามมาตรา ๓๕๒ วรรคแรก ที่เป็นบททั่วไปด้วย

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑๒ ในการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า จำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ อยู่ในสายงานสินเชื่อภาคเหนือ และนครหลวงตะวันตก โดยมีจำเลยที่ ๑๒ เป็นผู้บริหารสายงาน จำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่ม อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสายงานนี้ สำหรับการพิจารณาจัดทำรายงานการจัดอันดับความเสี่ยง และรายงานการอนุมัติสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๘ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ จำเลยที่ ๑๓ ร่วมกับจำเลยที่ ๑๔ ทำรายงานการจัดอันดับความเสี่ยงโดยเสนอว่ามีความเสี่ยงอยู่ในอันดับ ๓ ระดับความเสี่ยงพอรับได้ คณะกรรมการอนุมัติอันดับความเสี่ยงซึ่งประกอบด้วยจำเลยที่ ๑๔ ถึงที่ ๑๗ อนุมัติตามเสนอ จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ร่วมกันจัดทำรายงานการอนุมัติสินเชื่อ โดยเห็นควรอนุมัติสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงินให้แก่จำเลยที่ ๑๘ เสนอผ่านจำเลยที่ ๑๖ ที่ ๑๗ และที่ ๑๒ มีความเห็นควรอนุมัติ จำเลยที่ ๑๒ และที่ ๑๖ ร่วมกันทำบันทึกเพื่อขออนุมัตินำสินเชื่อเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสินเชื่อเมื่อวันที่

๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เป็นวาระจร เนื่องจากจำเลยที่ ๑๘ ต้องการใช้จ่ายเงินภายในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เห็นว่า ในฐานะที่จำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ รับผิดชอบดูแลลูกค้าในกลุ่มจำเลยที่ ๒๐ ย่อมต้องทราบดีว่า จำเลยที่ ๑๘ เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับจำเลยที่ ๒๐ ซึ่งเป็นลูกหนี้ทั้งธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารผู้เสียหาย และสถาบันการเงินอื่น ๆ หลายแห่ง ต่อมาที่มีการปรับโครงสร้างหนี้ โดยเฉพาะในส่วนที่จำเลยที่ ๒๐ ปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารผู้เสียหายเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๖ ปรากฏว่า หลังปรับโครงสร้างหนี้จำเลยที่ ๒๐ ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ ต้องมีการปรับเงื่อนไขในการปฏิบัติตามสัญญา และต้องขอสินเชื่อเพิ่มอีกในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ซึ่งในการขอสินเชื่อเพิ่มเติมมีการจัดอันดับความเสี่ยงให้จำเลยที่ ๒๐ อยู่อันดับ ๕ ระดับความเสี่ยงต้องปรับปรุง มีรายงานการขออนุมัติสินเชื่อโดยจำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารดังกล่าว จึงต้องทราบถึงฐานะการเงินของจำเลยที่ ๒๐ ซึ่งจะเป็นผู้ซื้อที่ดินหลักจากจำเลยที่ ๑๘ ตามที่จำเลยที่ ๑๘ อ้าง และจำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ แสดงไว้ในเอกสารรายงานการขออนุมัติสินเชื่อ แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑๘ เป็นหนี้ต่อสถาบันการเงิน แต่เมื่อปรากฏว่าจำเลยที่ ๑๘ เป็นบริษัทในกลุ่มเดียวกับจำเลยที่ ๒๐ จึงต้องพิจารณาฐานะของจำเลยที่ ๒๐ ประกอบด้วย ซึ่งควรจะต้องเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ได้ ส่วนโครงการที่นำเสนอก็ไม่น่าเชื่อถือดังที่ได้วินิจฉัยไปแล้ว การที่จำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกันเสนอความเห็นควรอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ ทั้งที่จำเลยที่ ๑๘ ไม่อยู่ในฐานะที่จะขอสินเชื่อ เนื่องจากเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ให้สินเชื่อตามนโยบายสินเชื่อ โดยหลีกเลี่ยงไม่วิเคราะห์ถึงฐานะและผลการดำเนินงานของจำเลยที่ ๒๐ ตลอดจนบริษัทในกลุ่ม เลือกที่จะใช้เหตุผลในด้านเดียวเพื่อสนับสนุนให้จำเลยที่ ๑๘ ได้รับอนุมัติสินเชื่อมีการเร่งรัดดำเนินการอย่างผิดปกติโดยที่ไม่มีเหตุผลรองรับว่าเหตุใดต้องเร่งรัดตามเวลาที่กำหนด มีการขอผ่อนผันการตรวจสอบข้อมูลเครดิตก่อนอนุมัติสินเชื่อต่างจากลูกหนี้รายอื่น พฤติการณ์ดังกล่าวทำให้มีเหตุผลน่าเชื่อว่าการสั่งการให้อนุมัติสินเชื่อรายนี้เป็นกรณีพิเศษ การกระทำดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือเอื้อประโยชน์ให้จำเลยที่ ๑๘ ได้รับอนุมัติสินเชื่อและยังเป็นการเปิดช่องให้จำเลยที่ ๑๘ นำเงินไปใช้นอกวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องโดยมิชอบ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกันกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑๒ ในการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ เป็นเพียงพนักงานไม่มีฐานะเป็นกรรมการจึงมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงาน

ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ กับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๘ และมาตรา ๓๑๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ ในการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือไม่ กรณีดังกล่าว ได้ความตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาของคณะอนุกรรมการไต่สวนว่าไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๒ และที่ ๒๗ เท่ากับไม่มีการสอบสวนจำเลยเหล่านี้ในกรณีความผิดดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑๙ ที่ ๒๒ และที่ ๒๗ คงมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑๘ ที่ ๒๐ ที่ ๒๑ และที่ ๒๓ ถึงที่ ๒๖ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ กรณีสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๘ หรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๒ เป็นนิติบุคคลกลุ่มเดียวกันที่มีจำเลยที่ ๒๕ เป็นผู้บริหารหลักหรือเป็นเจ้าของที่มีอำนาจควบคุมนิติบุคคลเหล่านั้น ส่วนจำเลยที่ ๒๓ ที่ ๒๔ ที่ ๒๖ และที่ ๒๗ เป็นกรรมการของบริษัทในกลุ่ม มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติและผู้ใกล้ชิดกับจำเลยที่ ๒๕ ตามพฤติการณ์แห่งคดี ที่ได้รับความจากการไต่สวนว่าหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ จำเลยที่ ๒๐ มีหนี้ค้างชำระอยู่ แก่สถาบันการเงินจำนวนมากและไม่สามารถชำระหนี้ได้ มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานมาโดยตลอด มีผลขาดทุนสะสมจำนวนมาก หลักทรัพย์จดทะเบียนของจำเลยที่ ๒๐ ถูกจัดอยู่ในหมวดที่ฟื้นฟูการดำเนินงาน จนต้องทำแผนฟื้นฟูกิจการยื่นต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มิฉะนั้นหลักทรัพย์จดทะเบียนของจำเลยที่ ๒๐ จะถูกเพิกถอนออกจากการซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำเลยที่ ๒๐ ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้สถาบันการเงินต่าง ๆ หลายแห่งรวมถึงธนาคารผู้เสียหายโดยการแปลงหนี้เป็นหุ้นบุริมสิทธิจนทำให้เจ้าหนี้สถาบันการเงินเป็นผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๘.๓๕ ของทุนทั้งหมด จำเลยที่ ๒๕ ซึ่งเป็นผู้บริหารหลักของจำเลยที่ ๒๐ กับพวกจึงใช้บริษัทในกลุ่มร่วมกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ วางแผนเป็นขั้นเป็นตอนโดยแบ่งหน้าที่กันทำ โดยการขอสินเชื่อจากธนาคารผู้เสียหายอ้างว่าจะนำสินเชื่อไปประกอบธุรกิจ ซึ่งไม่มีความเป็นไปได้ โดยไม่ได้มีเจตนาจะนำสินเชื่อไปประกอบธุรกิจตามที่อ้าง แต่เพื่อนำไปปรับโครงสร้างส่วนทุนของจำเลยที่ ๒๐ โดยการซื้อหุ้น

บุริมสิทธิทั้งหมดคืนจากเจ้าหนี้ แล้วลดทุนโดยการตัดหุ้นบุริมสิทธิออกไปเพื่อล้างขาดทุนสะสม และจงใจให้ผู้ถือหุ้นสามัญเดิมกับนักลงทุนใหม่เข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนสามัญ ซึ่งทำให้จำเลยที่ ๒๕ กับเครือข่ายติกลับมาเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของจำเลยที่ ๒๐ และเปลี่ยนเป็นบริษัทที่มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง พร้อมจะประกอบธุรกิจและมีโอกาสเติบโตในอนาคต ในกระบวนการวางแผนขอสินเชื่อจากธนาคารผู้เสียหายนั้น ได้วางแผนให้จำเลยที่ ๑๘ โดยจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในฐานะกรรมการได้ขอสินเชื่อประเภทตัวสัญญาใช้เงิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากธนาคารผู้เสียหายอ้างว่าจะนำไปวางมัดจำในการซื้อที่ดินดิบไปขายต่อให้จำเลยที่ ๒๐ ทั้งที่ธุรกิจที่อ้างขอสินเชื่อไม่มีความเป็นไปได้ดังได้วินิจฉัยไปแล้ว เมื่อเบิกเงินสินเชื่อแล้วก็ให้จำเลยที่ ๒๕ นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ ๒๐ และประโยชน์ส่วนตนกับพวกพ้อง และส่วนหนึ่งนำไปใช้วางเป็นเงินมัดจำปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของจำเลยที่ ๑๙ กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ซึ่งขณะนั้นธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้มีมติลดหนี้ลงจากประมาณ ๑๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหลือ ๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จนกระทั่งธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าตรวจสอบธนาคารผู้เสียหายและพบการปล่อยสินเชื่อที่ผิดปกติทั้งสามกรณีตามฟ้อง และแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติสินเชื่อทั้งสามกรณีเป็นคดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๒๐ ที่ ๒๑ และที่ ๒๓ ถึงที่ ๒๖ ร่วมกระทำความผิดกรณีสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๘ แต่เนื่องจากจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๒๐ ที่ ๒๑ และที่ ๒๓ ถึงที่ ๒๖ มิได้มีฐานะเป็นพนักงานจึงลงโทษได้เพียงเป็นผู้สนับสนุนในความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๘ และมาตรา ๓๑๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖

ปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ร่วมกันอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๑๖ ทำบันทึกถึงประธานกรรมการบริหารโดยผ่านจำเลยที่ ๕ ขอนำเรื่องของจำเลยที่ ๑๙ เข้าประชุมคณะกรรมการบริหารในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๕ มีคำสั่งเห็นชอบในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒ มีคำสั่งอนุญาตในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ และในวันเดียวกันนั้นเองจำเลยที่ ๑๙ มีหนังสือแจ้งขอเปลี่ยนวัตถุประสงค์การใช้วงเงินเพื่อให้สอดคล้องกับ

แผนพัฒนาเมืองตามวงเงินรวม ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เปลี่ยนเป็นวงเงินรีไฟแนนซ์ ๘,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินค่าพัฒนาที่ดิน ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการบริหารพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสี่ยงและความเป็นไปได้ของโครงการตามเกณฑ์มาตรฐานของธนาคารผู้เสียหาย สามารถสนับสนุนวงเงินสินเชื่อให้จำเลยที่ ๑๙ ได้ สำหรับหลักประกันที่เป็นเงินฝากจะเป็นภาระต่อธนาคารผู้เสียหาย เนื่องจากธนาคารผู้เสียหายยังมีสภาพคล่อง จึงยกเว้นการนำเงินฝาก ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วมีมติอนุมัติวงเงินรีไฟแนนซ์ ๘,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินค่าพัฒนาสาธารณูปโภค ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เห็นว่า ก่อนคณะกรรมการบริหารจะอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ คณะกรรมการบริหารได้มีมติเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ของจำเลยที่ ๒๐ หลายครั้ง โดยถึงขนาดมีการกำหนดเงื่อนไขห้ามมิให้จำเลยที่ ๒๐ ก่อหนี้เพิ่มเติมอีก แสดงให้เห็นถึงความไม่เชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของจำเลยที่ ๒๐ อย่างมาก ในการปรับโครงสร้างครั้งนี้จำเลยที่ ๒๐ ได้มีการแปลงหนี้บางส่วนเป็นหุ้นบุริมสิทธิชำระหนี้ให้แก่ธนาคารผู้เสียหาย ซึ่งต่อมาวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๒๐ แจ้งว่าประสงค์จะปรับโครงสร้างส่วนทุนโดยจะดำเนินการลดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิและเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้นเดิมจึงขอซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนในราคาหุ้นละ ๘ บาท โดยจะชำระเงินภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ การขอซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนของจำเลยที่ ๒๐ ในฐานะที่ธนาคารผู้เสียหายเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของจำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่มย่อมต้องมีข้อสงสัยว่าจำเลยที่ ๒๐ จะนำเงินจากแหล่งใดมาชำระค่าหุ้น เมื่อพิจารณาถึงกำหนดเวลาชำระเงินในปลายเดือนธันวาคมที่จำเลยที่ ๒๐ เสนอมานั้น อยู่ในช่วงเวลาหลังจากที่จำเลยที่ ๑๘ และที่ ๑๙ ขอสินเชื่อจากธนาคารผู้เสียหาย โดยมีการเร่งรัดการใช้วงเงินในเดือนธันวาคม ๒๕๔๖ เช่นเดียวกัน กำหนดเวลาในการชำระเงินค่าหุ้นนี้สอดคล้องกับกำหนดเวลาชำระเงินค่าหุ้นที่จำเลยที่ ๒๐ เสนอขอซื้อจากสถาบันการเงินอีกหลายราย ซึ่งสอดคล้องพอดีกับการที่มีการเร่งรัดให้มีการอนุมัติสินเชื่อที่มีการเร่งรัดว่า จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๖ เพื่อให้ทันกับการที่ต้องนำเงินมาชำระค่าหุ้นและดำเนินการประชุมบริษัทจำเลยที่ ๒๐ เพื่อดำเนินการในเรื่องการลดทุนเพิ่มทุน อันเป็นความประสงค์ที่แท้จริงซึ่งมีการวางแผนไว้แต่แรก นางสาวสาวิตรี ปาลวัฒน์ หัวหน้าส่วนปฏิบัติหน้าที่ตลาดทุนมีหน้าที่ดูแลการลงทุนของธนาคารทำการวิเคราะห์ข้อมูลการลงทุน ได้ให้ความเห็นในเรื่องที่จำเลยที่ ๒๐ เสนอขอซื้อหุ้นคืนโดยสรุปว่า คณะกรรมการบริหารควรอนุมัติในหลักการให้จำหน่ายคืน

หุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ มีเงื่อนไขว่าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จะต้องยินยอมขายหุ้นบุริมสิทธิคืนเช่นเดียวกัน โดยราคาขายไม่ต่ำกว่า ๘ บาท ต่อหุ้น และหากมีผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิรายใดขายคืนในราคาที่สูงกว่า ๘ บาท ต่อหุ้น ธนาคารผู้เสียหายจะขายคืนในราคาที่สูงกว่านั้นด้วย พร้อมกันนั้นได้แสดงฐานะทางการเงินของจำเลยที่ ๒๐ ว่า จำเลยที่ ๒๐ ไม่มีศักยภาพที่จะสร้างผลตอบแทนในการลงทุนที่คุ้มค่าความเสี่ยง อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารมีมติให้ขายหุ้นบุริมสิทธิในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ ด้วยเหตุดังกล่าวจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ จึงย่อมต้องรู้ถึงฐานะของจำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่มเป็นอย่างดี และรู้ข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยที่ ๒๐ กำลังซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนจากเจ้าหนี้สถาบันการเงินหลายแห่ง โดยเฉพาะจำเลยที่ ๓ เป็นกรรมการบริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ต้องรู้ฐานะของจำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่ม และรู้ว่าจำเลยที่ ๒๐ ได้ขอซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนจากสถาบันการเงินหลายแห่ง ทั้งที่จำเลยที่ ๒๐ เป็นลูกหนี้ธนาคารผู้เสียหายและสถาบันการเงินหลายแห่ง การซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนต้องใช้เงินจำนวนมาก เมื่อจำเลยที่ ๑๙ ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มมาขอวงเงินสินเชื่อจำนวนสูงถึง ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยอ้างว่าจะนำไปรีไฟแนนซ์จากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และทำโครงการขนาดใหญ่โดยมีจำเลยที่ ๒๐ เป็นผู้ร่วมลงทุน เหตุใดจึงไม่มีข้อสงสัยในเรื่องฐานะการดำเนินงานของจำเลยที่ ๑๙ และที่ ๒๐ ความเป็นไปได้ของโครงการที่แม้แต่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ก็ไม่ประสงค์ที่จะสนับสนุนด้านการเงินต่อไป ประกอบกับเมื่อมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของวงเงินโดยมีการปรับเปลี่ยนวงเงินรีไฟแนนซ์จาก ๙,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็น ๘,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการกึ่งอนุมัติทันทีโดยไม่คำนึงว่าจำเลยที่ ๑๙ จะหาเงินอีกจำนวน ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากแหล่งใดไปเพิ่มเพื่อรีไฟแนนซ์จากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เมื่อประกอบกับได้ความจากจำเลยที่ ๑๖ ให้ถ้อยคำต่อผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ว่า จำเลยที่ ๑๓ ใช้เวลานำเสนอสินเชื่อต่อคณะกรรมการบริหารเพียง ๑๕ นาที เพราะคณะกรรมการบริหารทราบเรื่องดีอยู่แล้ว จึงใช้เวลาไม่นานโดยไม่มีการทักท้วงใด ๆ และไม่มีการท้วงติงเรื่องการเปลี่ยนแปลงวงเงิน ทำให้น่าเชื่อว่า คณะกรรมการบริหารรู้เรื่องการขอสินเชื่อของจำเลยที่ ๑๙ เป็นอย่างดี และรู้ว่าหนี้ของจำเลยที่ ๑๙ ที่จะต้องรีไฟแนนซ์มีไม่ถึง ๙,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยไม่คำนึงถึงเรื่องวงเงินรีไฟแนนซ์ ทั้งมติของคณะกรรมการบริหารมีการวางเงื่อนไขในลักษณะผ่อนปรนการชำระค่าธรรมเนียม การชำระหนี้ มีการผ่อนปรนการตรวจสอบเครดิต มีการเสนอเรื่องเข้าประชุม

แก้รายละเอียดของวงเงินและประชุมอนุมัติในวันเดียวกันคือวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ เพื่อให้สามารถ
รับรองมติได้ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๖ และสามารถเบิกวงเงินได้ทันในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๖
ตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑๙ ที่ได้แจ้งไว้ ตามพฤติการณ์ที่คณะกรรมการบริหารอนุมัติสินเชื่อ
ให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งที่จำเลยที่ ๑๙ เป็นลูกหนี้ซึ่งต้องห้ามมิให้ขอสินเชื่อ
ตามนโยบายสินเชื่อ อนุมัติสินเชื่อโดยมีการเปลี่ยนแปลงวงเงินรีไฟแนนซ์อย่างกะทันหัน ซึ่งมีส่วนต่างถึง
๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยไม่สนใจว่าจำเลยที่ ๑๙ จะหาเงินจากแหล่งใดมาเพิ่ม มีการวางเงื่อนไข
เพื่อประโยชน์แก่ลูกค้าโดยปราศจากเหตุผล เร่งรัดดำเนินการตามความประสงค์ของลูกค้านี้ละเลย
ไม่ใส่ใจตรวจสอบไต่ถามในรายละเอียด แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า นอกจากคณะกรรมการบริหาร
จะมีเจตนาฝ่าฝืนประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการให้สินเชื่อที่สังเกตเห็นได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้
ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๒ และคำสั่งธนาคารกรุงไทย ที่ ธ. ๒๒๒/๒๕๔๕ เรื่องนโยบายสินเชื่อ
ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ ข้อ ๓.๑.๓ ข้อย่อย ๒ ก. แล้ว คณะกรรมการบริหารยังมีเจตนาช่วยเหลือ
ให้จำเลยที่ ๑๙ ได้รับอนุมัติสินเชื่อจำนวนถึง ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีได้รักษาประโยชน์ของ
ธนาคารผู้เสียหาย มีเจตนาเพื่อช่วยเหลือกลุ่มจำเลยที่ ๑๙ ให้ได้รับเงินจากธนาคารผู้เสียหายจำนวนดังกล่าว
เพื่อนำไปเป็นประโยชน์แก่จำเลยที่ ๒๐ เมื่อจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นคณะกรรมการบริหาร จึงเป็นพนักงาน
ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒
และยังเป็นกรรมการของธนาคารผู้เสียหายซึ่งมีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และเป็นธุรกิจ
อันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
และประมวลกฎหมายอาญา ทั้งเมื่อพิจารณาลักษณะของอำนาจหน้าที่แล้วยอมเป็นผู้ได้รับมอบหมาย
ให้จัดการรักษาและครอบครองทรัพย์สินธนาคารผู้เสียหายด้วย การกระทำของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔
จึงเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบกระทำความผิดหน้าที่ของตนเบียดบังเอาทรัพย์สินของธนาคารผู้เสียหายเป็นของตน
หรือบุคคลที่สามโดยทุจริตเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินแก่ธนาคารผู้เสียหาย
จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒
มาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ ซึ่งมาตรา ๔ เป็นบทเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษตามมาตรา ๑๑
ที่เป็นบททั่วไปอีก กับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๐๗
มาตรา ๓๐๘ มาตรา ๓๑๑ ซึ่งมาตรา ๓๐๗ และมาตรา ๓๐๘ เป็นบทเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษ

ตามมาตรา ๓๑๑ ที่เป็นบททั่วไปอีก โดยให้ลงโทษตามมาตรา ๓๑๓ ซึ่งเป็นบทเฉพาะ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ ประกอบมาตรา ๓๕๔ ที่เป็นบทเฉพาะ ไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษตามมาตรา ๓๕๒ วรรคแรก ที่เป็นบททั่วไปด้วย

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๒ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ โดยมีความเห็นควรอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า สินเชื่อรายนี้มีการนำเข้าประชุมคณะกรรมการสินเชื่อเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ และปรากฏตามรายงานการประชุมว่าคณะกรรมการสินเชื่อประกอบด้วยจำเลยที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ เข้าร่วมประชุมและมีมติเห็นควรอนุมัติสินเชื่อจำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทให้แก่จำเลยที่ ๑๙ เห็นว่า สำหรับจำเลยที่ ๘ ซึ่งต่อสู้อาจได้เข้าร่วมประชุมและมีมตินั้น ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามรายงานการประชุมที่จำเลยที่ ๘ ลงชื่อเข้าประชุมไว้ และจำเลยที่ ๘ ไม่มีพยานหักล้างว่าไม่ได้เข้าร่วมประชุมและลงมติ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ ๘ ได้เข้าร่วมประชุมและลงมติด้วยและมีมติเห็นควรอนุมัติสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๙ ซึ่งมีวงเงินเกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาอนุมัติของคณะกรรมการบริหาร ส่วนคณะกรรมการสินเชื่อมีหน้าที่กลั่นกรองการเสนอขออนุมัติสินเชื่อต่อคณะกรรมการบริหาร ซึ่งในการพิจารณาสินเชื่อคณะกรรมการสินเชื่อต้องพิจารณาจากรายงานการขออนุมัติสินเชื่อที่สายงานสินเชื่อเสนอประกอบการชี้แจงของเจ้าหน้าที่จากฝ่ายสินเชื่อ ซึ่งตามรายงานการจัดอันดับความเสี่ยงในข้อ ๔ หัวข้อประสิทธิภาพในการบริหารหนี้ระบุว่า “อย่างไรก็ดี ปัจจุบันบริษัทจะขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้สถาบันการเงินเดิมอีกครั้งหนึ่งโดยขอ Refinance ไปใช้วงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงินอื่นเพื่อลดภาระหนี้เดิมลงให้เท่ากับความสามารถในการจ่ายหนี้...” แสดงว่ายอดหนี้ที่จะรีไฟแนนซ์จะมีการเจรจาเพื่อปรับลดลงอีก ยอดหนี้ที่แท้จริงจึงอาจไม่ตรงกับยอดหนี้ตามที่ระบุไว้ในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ที่ทำขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นยอดหนี้ที่ฝ่ายสินเชื่อใช้เพื่อขอวงเงิน จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการสินเชื่อต้องติดตามและให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ติดต่อขอเอกสารหลักฐานยอดหนี้สุทธิที่แท้จริงของจำเลยที่ ๑๙ มาให้ได้ แต่คณะกรรมการสินเชื่อซึ่งมีหน้าที่กลั่นกรองสินเชื่อมิได้ดำเนินการให้มีการตรวจสอบยอดหนี้ที่แท้จริงก่อนกลับเสนอความเห็นควรอนุมัติสินเชื่อต่อคณะกรรมการบริหาร และแม้ว่าในมติคณะกรรมการสินเชื่อจะมีเงื่อนไขให้มีการตรวจสอบยอดหนี้ก่อนการเบิกวงเงินก็ยังไม่เพียงพอและเป็นการเปิดช่องทาง

ให้มีการเบิกเงินเกินไปกว่ายอดรีไฟแนนซ์ที่แท้จริง นอกจากนั้นคณะกรรมการสินเชื่อยังมีมติผ่อนผันให้ใช้ข้อมูลตามที่จำเลยที่ ๑๙ แจ้งไปก่อน เมื่อได้รับข้อมูลจากบริษัทข้อมูลเครดิต จำกัด แล้วให้แนบเอกสารดังกล่าวไว้ประกอบเรื่องต่อไป ทั้งที่การตรวจสอบข้อมูลเครดิตเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะวงเงินสินเชื่อคราวนี้สูงถึง ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเป็นการปฏิบัติที่แตกต่างจากการผ่อนผันการตรวจสอบข้อมูลเครดิตสำหรับกรณีอื่น เช่น รายของบริษัทซีดีเรียลตี้ จำกัด คณะกรรมการสินเชื่อและคณะกรรมการบริหารมีมติเมื่อวันที่ ๑๓ และวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ตามลำดับอนุมัติให้ผ่อนผันการตรวจสอบข้อมูลการเงินกับบริษัทข้อมูลเครดิตกลาง จำกัด โดยให้ใช้ข้อมูลตามที่บริษัทแจ้งไปก่อน ทั้งนี้ก่อนทำสัญญากู้เงินธนาคารจะต้องได้รับข้อมูลการตรวจสอบสถานะทางการเงินของบริษัทจากบริษัทข้อมูลเครดิตกลาง จำกัด เรียบร้อยแล้ว และผลการตรวจสอบจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ รายของบริษัทไทยเบฟเวอร์เรจส์ จำกัด (มหาชน) คณะกรรมการสินเชื่อและคณะกรรมการบริหารมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ อนุมัติให้ผ่อนผันไม่ต้องตรวจสอบประวัติทางการเงินก่อนการพิจารณา ทั้งนี้ มีเงื่อนไขก่อนลงนามในสัญญาสินเชื่อ บริษัทต้องลงนามในหนังสือให้ความยินยอมเรื่องตรวจสอบประวัติทางการเงิน และผลการตรวจสอบไม่พบประวัติเสียหายก่อนเบิกเงินกู้ และรายของบริษัททอสงปีโตรเลียมไทย จำกัด คณะกรรมการบริหารมีมติเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้ผ่อนผันให้บริษัทตรวจสอบประวัติทางการเงินให้แล้วเสร็จก่อนการเบิกเงินกู้ การที่คณะกรรมการสินเชื่อไม่สั่งให้มีการตรวจสอบยอดหนี้และมีการผ่อนผันการตรวจสอบข้อมูลเครดิตของจำเลยที่ ๑๙ ตลอดจนบุคคลและบริษัทที่เกี่ยวข้องก่อนการพิจารณาเสนอความเห็นควรอนุมัติสินเชื่อรายนี้ เห็นได้ว่ามีเจตนาเพื่อช่วยเหลือให้จำเลยที่ ๑๙ ได้รับอนุมัติสินเชื่อตลอดจนเปิดช่องทางให้จำเลยที่ ๑๙ ได้มีโอกาสนำเงินของธนาคารผู้เสียหายไปใช้ประโยชน์เพื่อตนและพวกพ้อง สินเชื่อรายนี้มีจำนวนสูงถึง ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่คณะกรรมการสินเชื่อละเว้นการตรวจสอบอย่างรอบคอบมีการผ่อนปรนเงื่อนไขผิดไปจากที่เคยปฏิบัติ ไม่น่าเชื่อว่าจะดำเนินการไปโดยผลการโดยปราศจากการรับรู้ของคณะกรรมการบริหาร เชื่อว่าคณะกรรมการสินเชื่อได้มีเจตนาร่วมกับคณะกรรมการบริหารที่จะอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ ตั้งแต่ต้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ ร่วมกัน มีความเห็นควรอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ แต่เนื่องจากจำเลยที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ เป็นเพียงคณะกรรมการ

ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ กลั่นกรองไม่มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อรายนี้ จึงมิได้อยู่ในฐานะเช่นเดียวกับ จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ การกระทำของจำเลยที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ประกอบ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๘ และมาตรา ๓๑๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ ในการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า จำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ อยู่ในสายงาน สินเชื่อภาคเหนือและนครหลวงตะวันตก โดยมีจำเลยที่ ๑๒ เป็นผู้บริหารสายงาน จำเลยที่ ๒๐ และบริษัทในกลุ่มอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสายงานนี้ การพิจารณาจัดทำรายงานการจัดอันดับความเสี่ยง และรายงานการขออนุมัติสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๙ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ จำเลยที่ ๑๓ นายจิรพงศ์ ปัญจนนท์ และ นางสาวปนัดดา บุญซัด ทำรายงานการจัดอันดับความเสี่ยง โดยมีความเห็นว่าความเสี่ยงอยู่ในอันดับ ๓ ระดับความเสี่ยงพอรับได้ เสนอคณะกรรมการอนุมัติอันดับความเสี่ยง ประกอบด้วยจำเลยที่ ๑๔ ถึงที่ ๑๗ และได้รับการอนุมัติตามเสนอ จำเลยที่ ๑๓ ที่ ๑๔ และ นายจิรพงศ์ร่วมกันทำรายงานการขออนุมัติสินเชื่อ โดยมีความเห็นควรอนุมัติวงเงิน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑๖ ที่ ๑๗ และที่ ๑๒ พิจารณาแล้ว มีความเห็นควรอนุมัติตามเสนอ จำเลยที่ ๑๖ จัดทำใบแสดงรายการเอกสารประกอบรายงานการขออนุมัติ สินเชื่อเพื่อนำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการสินเชื่อ เห็นว่า ในฐานะที่จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ รับผิดชอบดูแลลูกค้าในกลุ่มจำเลยที่ ๒๐ ย่อมต้องทราบดีว่าจำเลยที่ ๑๙ เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับ จำเลยที่ ๒๐ ซึ่งเป็นลูกหนี้ทั้งธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารผู้เสียหาย และสถาบันการเงิน อื่น ๆ หลายแห่ง ต่อมามีการปรับโครงสร้างหนี้ โดยเฉพาะในส่วนที่จำเลยที่ ๒๐ ปรับโครงสร้างหนี้ กับธนาคารผู้เสียหาย เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ ปรากฏว่าหลังปรับโครงสร้างหนี้จำเลยที่ ๒๐ ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ ต้องมีการปรับเงื่อนไขในการปฏิบัติตามสัญญา และจำเลยที่ ๒๐ ต้องขอสินเชื่อเพิ่มอีกในเดือนสิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งในการขอสินเชื่อเพิ่มเติมมีการจัดอันดับความเสี่ยง

ให้จำเลยที่ ๒๐ อยู่อันดับ ๕ ระดับความเสี่ยงต้องปรับปรุง มีรายงานการขออนุมัติสินเชื่อ โดยจำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารดังกล่าว จึงต้องทราบถึงฐานะการเงินของจำเลยที่ ๒๐ ซึ่งจะเป็นผู้ร่วมลงทุนกับจำเลยที่ ๑๙ ตามที่จำเลยที่ ๑๙ อ้าง และจำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ แสดงไว้ในเอกสารรายงานการขออนุมัติสินเชื่อ สำหรับจำเลยที่ ๑๙ แม้จะไม่ใช่ธนาคารผู้เสียหายแต่ก็ปรากฏหลักฐานตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างจำเลยที่ ๑๙ กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และงบการเงินตลอดจนความเห็นของผู้ตรวจสอบบัญชีที่แสดงให้เห็นถึงฐานะของจำเลยที่ ๑๙ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งควรจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ได้ ส่วนโครงการที่นำเสนอก็ไม่น่าเชื่อถือดังที่ได้วินิจฉัยไปแล้ว การที่จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกันเสนอความเห็นควรอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ ทั้งที่จำเลยที่ ๑๙ ไม่อยู่ในฐานะที่จะขอสินเชื่อ เนื่องจากเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ให้สินเชื่อตามนโยบายสินเชื่อโดยหลีกเลี่ยงไม่วิเคราะห์ถึงฐานะและผลการดำเนินงานของจำเลยที่ ๒๐ ตลอดจนบริษัทในกลุ่มเลือกที่จะใช้เหตุผลในด้านเดียวเพื่อสนับสนุนให้จำเลยที่ ๑๙ ได้รับอนุมัติสินเชื่อ มีการเร่งรัดดำเนินการอย่างผิดปกติโดยที่ไม่มีเหตุผลรองรับว่าเหตุใดต้องเร่งรัดตามวันเวลาที่กำหนด ไม่มีการตรวจสอบยอดหนี้ที่แท้จริงของจำเลยที่ ๑๙ ที่จะขอรีไฟแนนซ์ มีการขอผ่อนผันการตรวจสอบข้อมูลเครดิตก่อนอนุมัติสินเชื่อต่างจากลูกหนี้รายอื่น มีการวางเงื่อนไขผ่อนปรนการชำระค่าธรรมเนียมบางส่วนในภายหลัง ทั้งที่มีระเบียบกำหนดให้ชำระครั้งเดียวในวันทำสัญญา พฤติการณ์ดังกล่าวทำให้มีเหตุผลน่าเชื่อถือว่า มีการสั่งการให้อนุมัติสินเชื่อรายนี้เป็นกรณีพิเศษ ดังได้ความจากคำให้การของ นายจิรพงศ์ ว่า รับทราบจากจำเลยที่ ๑๓ ด้วยวาจาว่า มีผู้บริหารระดับสูงโทรศัพท์มาติดตามเรื่องและกำหนดวันที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการสินเชื่อการกระทำดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือเอื้อประโยชน์ให้จำเลยที่ ๑๙ ได้รับอนุมัติสินเชื่อและยังเป็นการเปิดช่องให้จำเลยที่ ๑๙ นำเงินไปใช้ในอภิวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องโดยมิชอบ ขอให้จรรยาพิงได้ว่า จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ ร่วมกันกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ ในการอนุมัติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ เป็นเพียงพนักงานไม่มีฐานะเป็นกรรมการและไม่ได้อยู่ในฐานะเช่นเดียวกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ จึงมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ กับตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๘ และมาตรา ๓๑๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๗ ในอนุมติสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือไม่ กรณีดังกล่าวได้ความตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาของคณะอนุกรรมการไต่สวนการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐว่าไม่มีแจ้งข้อกล่าวหากรณีสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๙ แก่จำเลยที่ ๑๘ เท่ากับไม่มีการสอบสวนในกรณีความผิดดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑๘ คงมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑๙ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดกรณีสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๙ หรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ เป็นนิติบุคคลกลุ่มเดียวกันที่มีจำเลยที่ ๒๕ เป็นผู้บริหารหลักหรือเป็นเจ้าของที่มีอำนาจควบคุมนิติบุคคลเหล่านั้น ใช้จำเลยที่ ๑๙ เป็นเครื่องมือขอสินเชื่อจากธนาคารผู้เสียหาย ๙,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อรีไฟแนนซ์จากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตามวงเงินตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ฉบับเดิม และวงเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ ในฐานะกรรมการบริหารและพนักงานธนาคารของธนาคารผู้เสียหายได้ให้ความร่วมมือด้วยการแบ่งหน้าที่กันทำ โดยจงใจไม่ตรวจสอบภาระหนี้สุทธิของจำเลยที่ ๑๙ ที่มีต่อธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และอนุมติสินเชื่อให้จำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ลดหนี้เหลือ ๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อได้รับอนุมติสินเชื่อแล้วจำเลยที่ ๑๙ ก็พวคนำเงินสินเชื่อที่เบิกเกินกว่าภาระหนี้ประมาณ ๓,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไปใช้ปรับโครงสร้างส่วนทุนของจำเลยที่ ๒๐ โดยการซื้อหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ คืนจากเจ้าหนี้ ๗ ราย เป็นเงินประมาณ ๑,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หลังจากจำเลยที่ ๑๙ รับเงินกู้รีไฟแนนซ์จากธนาคารผู้เสียหายแล้วระยะเวลาได้ล่วงผ่านไปหลายเดือน ก็ได้เริ่มลงมือดำเนินโครงการทั้งที่มีภาระต้องเสียดอกเบี้ยเดือนละไม่น้อยกว่า ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จนกระทั่ง วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๖ และวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ธนาคารผู้เสียหายมีหนังสือทวงถามให้จำเลยที่ ๑๙ ส่งแผนการก่อสร้าง/การขายถึง ๒ ครั้ง ครั้นวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑๙ กลับมีหนังสือถึงธนาคารผู้เสียหายขอสินเชื่อเพิ่มอีกประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และขอเริ่มนับหนึ่งเริ่มต้นโครงการใหม่ตามพฤติการณ์เห็นได้ชัดว่าไม่มีเจตนาดำเนินโครงการ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑๙ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๗ กรณีสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๙

แต่เนื่องจากจำเลยที่ ๑๙ ถึงที่ ๒๗ มิได้มีฐานะเป็นพนักงานจึงลงโทษได้เพียงเป็นผู้สนับสนุนในความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๘ และมาตรา ๓๑๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ร่วมกันอนุมัติขายหุ้นบุริมสิทธิของจำเลยที่ ๒๐ ให้แก่จำเลยที่ ๒๒ เป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ได้ความตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการไต่สวนการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ที่แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ไม่ได้แจ้งให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ทราบว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๔ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการขายหุ้นบุริมสิทธิอย่างไร เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดวิธีการแจ้งข้อกล่าวหาว่า ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้ต้องหาให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่ถูกกล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วจึงแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบคดีนี้เมื่อคณะกรรมการไต่สวนการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐไม่มีการแจ้งให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ทราบถึงการกระทำความผิดอย่างไร เท่ากับไม่มีการสอบสวนจำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ในฐานะความผิดกรณีดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ในความผิดกรณีนี้ คงมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๓ มีความผิดในกรณีขายหุ้นบุริมสิทธิหรือไม่ เห็นว่า ในเรื่องให้เครดิตผู้ซื้อชำระเงินค่าหุ้นบุริมสิทธิ ๔ เดือน จำเลยที่ ๓ ให้การต่อสู้โดยสรุปว่า หลังจากคณะกรรมการบริหารมีมติไม่ขายหุ้นบุริมสิทธิให้จำเลยที่ ๒๐ จำเลยที่ ๓ ได้เจรจากับจำเลยที่ ๒๕ ให้ซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนในราคา ๑๐ บาทต่อหุ้นบวกดอกเบี้ยอัตรา MLR จำเลยที่ ๒๕ ยินยอมและแจ้งว่าจะใช้บริษัทตัวแทนเป็นผู้ซื้อและขอระยะเวลาการชำระเงิน ๔ เดือน จำเลยที่ ๓ ได้รายงานให้คณะกรรมการบริหารทราบในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้เห็นชอบและอนุมัติตามเสนอ ส่วนเรื่องการมอบฉันทะให้ผู้ซื้อไปเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นวิสามัญนั้น เป็นเงื่อนไขที่เพิ่มเติมขึ้นจากเดิม ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ตามคำให้การของจำเลยที่ ๓ ว่า ผลการเจรจาได้ข้อสรุปว่าจำเลยที่ ๒๐ จะใช้ตัวแทนมาซื้อหุ้นบุริมสิทธิคืนจากธนาคารผู้เสียหายโดยให้เครดิตชำระเงินค่าหุ้น ๔ เดือน และธนาคารผู้เสียหายต้องมอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ เข้าประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒๐ ซึ่งต่อมามีการทำสัญญา

ขายหุ้นบุริมสิทธิให้แก่จำเลยที่ ๒๒ โดยให้เวลาชำระค่าหุ้น ๔ เดือน และมีการมอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ โดยจำเลยที่ ๒๗ ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒๐ ถึงสองครั้ง โดยที่ไม่มีการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ และหัวข้อต่าง ๆ ตามที่นโยบายสินเชื่อกำหนดไว้ที่จำเลยที่ ๓ อ้างว่าคณะกรรมการบริหารมีมติเห็นชอบให้ดำเนินดังกล่าวแล้ว ก็ปรากฏว่าไม่มีข้อความดังกล่าวในมติที่ประชุม จำเลยที่ ๒ ให้การเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไม่ยืนยันว่ามีมติตามที่จำเลยที่ ๓ อ้าง และมีการดำเนินการไปก่อนมีการรับรองรายงานการประชุม ข้ออ้างของจำเลยที่ ๓ จึงฟังไม่ขึ้น การที่จำเลยที่ ๓ ดำเนินการให้มีการโอนขายหุ้นบุริมสิทธิให้แก่จำเลยที่ ๒๒ ให้ระยะเวลาชำระเงิน ๔ เดือน โดยมีการมอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ ไปใช้สิทธิลงคะแนนในการประชุมผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒๐ จึงเป็นการปฏิบัติที่ฝ่าฝืนต่อคำสั่งในเรื่องนโยบายสินเชื่อ มีเจตนาให้จำเลยที่ ๒๐ ได้รับความเสียหาย โดยผ่านการมอบฉันทะให้แก่จำเลยที่ ๒๒ โดยจำเลยที่ ๒๗ อันเป็นการไม่รักษามูลประโยชน์ของธนาคารผู้เสียหาย จึงเป็นความผิดฐานเป็นพนักงานมีหน้าที่จัดการทรัพย์สินใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่ธนาคารผู้เสียหายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ ซึ่งมาตรา ๘ เป็นบทเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษตามมาตรา ๑๑ ที่เป็นบททั่วไปอีก พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๑๑ ซึ่งมาตรา ๓๐๗ เป็นบทเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทลงโทษตามมาตรา ๓๑๑ ที่เป็นบททั่วไป โดยลงโทษตามมาตรา ๓๑๓ ซึ่งเป็นบทกรณี ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ ประกอบมาตรา ๓๕๔

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๓ ในการขายหุ้นบุริมสิทธิให้แก่จำเลยที่ ๒๒ หรือไม่ ได้ความตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการไต่สวนการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐว่า ไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาในเรื่องนี้แก่จำเลยที่ ๑๘ ที่ ๑๙ ที่ ๒๑ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เท่ากับไม่มีการสอบสวนจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๑๙ ที่ ๒๑ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในฐานะความผิดกรณีดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑๘ ที่ ๑๙ ที่ ๒๑ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ในความผิดกรณีนี้ คงมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าจำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๒ และที่ ๒๕ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๓ หรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ ๒๒ เป็นบริษัทในกลุ่มของจำเลยที่ ๒๐ ไม่ได้ดำเนินกิจการมาหลายปี ไม่อยู่ในฐานะที่จะซื้อหุ้นบุริมสิทธิจากธนาคารผู้เสียหายซึ่งมีมูลค่าถึง

๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท แต่ได้ร่วมมือกับจำเลยที่ ๓ ซื้อหุ้นบุริมสิทธิจากธนาคารผู้เสียหายโดยให้เครดิตชำระเงิน ๔ เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการลดทุนเพื่อปรับโครงสร้างส่วนทุนของจำเลยที่ ๒๐ โดยไม่มีเจตนาชำระค่าหุ้นตั้งแต่แรก หลังจากซื้อหุ้นบุริมสิทธิจากธนาคารผู้เสียหาย และได้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงลดทุนจนสำเร็จแล้วก็ไม่ชำระค่าหุ้น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๒ และที่ ๒๕ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๓ ในการขายหุ้นบุริมสิทธิให้แก่จำเลยที่ ๒๒ แต่เนื่องจากจำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๒ และที่ ๒๕ ถึงที่ ๒๗ มิได้มีฐานะเป็นพนักงานจึงลงโทษได้เพียงเป็นผู้สนับสนุนในความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ และมาตรา ๓๑๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๒๗ ซึ่งได้วินิจฉัยว่ากระทำความผิดดังที่กล่าวมาข้างต้น ได้ร่วมกันกระทำความผิดหรือสนับสนุนจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่จัดการดูแลกิจการธนาคารผู้เสียหาย ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตและโดยมิชอบเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ และมาตรา ๑๕๗ หรือไม่ พยานหลักฐานที่ปรากฏตามทางไต่สวนได้ความจากนายชัยณรงค์ อินทรมีทรัพย์ กรรมการบริหารธนาคารผู้เสียหายพยานโจทก์ว่า ก่อนประชุมพิจารณาอนุมัติสินเชื่อรายของจำเลยที่ ๑๙ จำเลยที่ ๒ โทรศัพท์มาขอร้องพยานว่าอย่าได้คัดค้านสินเชื่อรายนี้ เพราะผู้ใกล้ชิดกับจำเลยที่ ๑ แจ้งว่าบิกบอส หรือซูเปอร์บอส ดุติแล้ว โดยพยานว่าบิกบอส หรือซูเปอร์บอส หมายถึงจำเลยที่ ๑ เห็นว่า พยานปากนี้เบิกความในชั้นพิจารณาว่า บิกบอส หรือซูเปอร์บอส หมายถึงจำเลยที่ ๑ แต่ในชั้นคณะกรรมการตรวจสอบให้การว่าหมายถึง จำเลยที่ ๑ หรือภริยาของจำเลยที่ ๑ และในชั้นอนุกรรมการไต่สวนกลับให้การว่า หมายถึงจำเลยที่ ๑ ที่พยานว่า บิกบอส หรือซูเปอร์บอส หมายถึงจำเลยที่ ๑ ก็ได้ความว่า เป็นเพราะพยานจับความเอาจากที่ได้เคยร่วมประชุมกับจำเลยที่ ๒ ซึ่งเห็นได้ว่าความที่ได้จากพยานปากนี้เกิดขึ้นด้วยความคิดและความเข้าใจของพยานเองโดยลำพังทั้งเมื่อพิจารณาคำให้การของพยานในชั้นคณะกรรมการไต่สวนโดยคำนึงถึงว่าได้ให้การไว้ในเวลาใกล้ชิดกับเหตุที่เกิดขึ้นน่าจะคลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริงน้อยกว่าที่เบิกความในชั้นศาลที่มีขึ้นหลังจากนั้นเป็นเวลานานแล้ว

ย่อมเห็นได้ว่า บิ๊กบอส หรือซูเปอร์บอส ยังไม่แน่ชัดว่าหมายถึงใครกันแน่ ทั้งที่ได้ความจากนายจิรพงศ์ ก็เพียงว่า ทราบจากจำเลยที่ ๑๓ ว่า มีผู้บริหารระดับสูงของธนาคารผู้เสียหายที่จำเลยที่ ๑๓ ไม่สามารถระบุชื่อ ได้สั่งการให้จำเลยที่ ๑๒ ดำเนินการเกี่ยวกับสินเชื่อรายนี้เท่านั้น ประกอบกับ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบเส้นทางการเงินว่า จำเลยที่ ๒๕ มีการโอนเงินให้แก่บุตรและบุคคลใกล้ชิด กับจำเลยที่ ๑ นั้น เห็นได้ว่าบุคคลดังกล่าวก็เป็นบุตรและเป็นบุคคลใกล้ชิดกับภริยาของจำเลยที่ ๑ เช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้ว ก็ไม่มีพยานหลักฐานใดที่สื่อแสดงหรือบ่งชี้ว่าจำเลยต่าง ๆ ดังกล่าวได้ร่วมกัน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยกับจำเลยที่ ๑ ในการกระทำความผิดส่วนนี้ พยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏ จึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกระทำความผิดหรือสนับสนุน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการดูแลกิจการธนาคารผู้เสียหาย ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตและโดยมิชอบ เข้ามีส่วนได้เสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ และมาตรา ๑๕๗

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๒๗ ต้องร่วมกันคืนเงิน ๑๐,๐๕๔,๔๖๗,๔๘๐ บาท ให้แก่ธนาคารผู้เสียหายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ที่ ๘ ถึงที่ ๑๗ และที่ ๑๙ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกันเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินของธนาคารผู้เสียหาย กรณีสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๙ จำนวน ๘,๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท จำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๘ ที่ ๒๐ ที่ ๒๑ และที่ ๒๓ ถึงที่ ๒๖ ร่วมกันเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินของธนาคารผู้เสียหายกรณีสินเชื่อรายจำเลยที่ ๑๘ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ได้รับชดใช้คืนแล้ว ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในส่วนนี้คงเหลือที่ต้องใช้คืน ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๓ ที่ ๒๐ ที่ ๒๒ และที่ ๒๕ ถึงที่ ๒๗ ร่วมกันจัดการทรัพย์สินของธนาคารผู้เสียหายโดยทุจริตกรณีขายหุ้นบุริมสิทธิ ๑,๑๘๕,๗๓๕,๓๘๐ บาท จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๒๗ จึงต้องร่วมกันคืนหรือใช้เงินสำหรับทรัพย์สินที่จำเลยแต่ละรายเปิดเผยไป ให้แก่ธนาคารผู้เสียหาย

อนึ่ง การอนุมัติสินเชื่อและการอนุมัติให้ขายหุ้นบุริมสิทธิดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว เป็นการกระทำต่างกรรมต่างวาระกันจึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน แต่โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษ ผู้กระทำความผิดทุกกรรมเป็นกระหนງความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๑ จึงไม่อาจลงโทษ

ผู้กระทำความผิดโดยเรียงกระทงลงโทษได้เพราะเกินคำขอต้องห้าม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง

พิพากษาว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ และที่ ๑๒ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๓ ประกอบมาตรา ๓๐๗ และมาตรา ๓๐๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ ประกอบมาตรา ๓๕๔ และจำเลยที่ ๓ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๘ อีกบทหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ให้จำคุกจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ และที่ ๑๒ คนละ ๑๘ ปี จำเลยที่ ๕ ที่ ๘ ถึงที่ ๑๑ และที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ และมาตรา ๓๐๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ให้จำคุกจำเลยที่ ๕ ที่ ๘ ถึงที่ ๑๑ และที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๗ คนละ ๑๒ ปี สำหรับจำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๕ ประกอบมาตรา ๓๐๗ และมาตรา ๓๐๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ และมาตรา ๓๕๔ ประกอบมาตรา ๘๖ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ โดยจำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๒ ซึ่งเป็นนิติบุคคลให้ปรับรายละ ๒๖,๐๐๐ บาท ส่วนจำเลยที่ ๒๓ ถึงที่ ๒๗ ให้จำคุกคนละ ๑๒ ปี ให้จำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ ร่วมกันค้ำเงิน ๑๐,๐๐๔,๔๖๗,๔๘๐ บาท แก่ธนาคารผู้เสียหาย โดยให้จำเลยที่ ๓ ที่ ๒๒ และที่ ๒๗ ร่วมรับผิดชอบ ๙,๕๕๔,๔๖๗,๔๘๐ บาท จำเลยที่ ๑๒ ถึงที่ ๑๗ ที่ ๒๑ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ ร่วมรับผิดชอบ ๘,๘๑๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท จำเลยที่ ๑๘ ร่วมรับผิดชอบ ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และจำเลยที่ ๒ ที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๘ ถึงที่ ๑๑ และที่ ๑๙ ร่วมรับผิดชอบ ๘,๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท ซึ่งเงินส่วนนี้ถ้าธนาคารผู้เสียหายได้รับชำระคืนแล้วเป็นจำนวนเท่าใดก็ให้หักออกจากจำนวนที่สั่งให้ใช้คืนตามส่วน หากจำเลยที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๒ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ ข้อหาและคำขออื่นนอกจากนี้ ให้ยก สำหรับจำเลยที่ ๖ และที่ ๗ ให้ยกฟ้อง.

นายศิริชัย วัฒนโยธิน

นายประเสริฐ โอนพรัตน์วิบูล

นายวิรุพท์ แสงเทียน

นายมานัส เหลืองประเสริฐ

นายพันระสา บัวทอง

นายวีระวัฒน์ ปวรอาจารย์

นายมนูพงศ์ รุจิภัณฑะ

นายชินวิทย์ จินดา ตัมแก้ว

นายชัยวัฒน์ เวียงธีรวัฒน์